

ՐԱՅՆԻԹՄԱՆ

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ

ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԱԹ

ՃԻԼՏ 2

ԻՍԹԱՆՊՕԼ, ՄԱՐՏ 2, 1912.

Ն⁰ 9

ՊԵՆՏԻ ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ԹԵՍԼԻՍԷ ՏԱԻՐ
ՊԱԶԸ ՍԻՒԱԼԼԱՐԱ, ՃԵՎԱՊ
2.

3. Խրիսթոյանլար էզանիմի սէլասէտէ փէտէրի զաթ, վէ ֆէլամ իլէ Բուհու՝ աւնըն «էֆէթլէրի» սայապար տա թէսլիս միւշքիլինաէն գուրթուլալար օլմա՞ղ մը։ Պա. զաթ՝ վէ սըֆէթ մէսէլէսինի պիր ալ միւթալաա Լյէյէլիմ։ Միւսլիմանլար զանն էտիյորլար քի, «Ալլահըն զաթը պիր՝ վէ սըֆէթլէրի միւթէատտիտ տիր», տէմէլէ թէսլիս միւշքիլաթընտան գուրթուլապիլէճէյիլ, զիրա հայաթ, իլմ, գուտընթ, քէլամ՝ հէփ Ալլահըն սըֆէթլէրի օլուպ, քեախնաթաա վէ իլհամտաա Ալլահըն զաթընը տէյիլ սըֆէթլէրինին էսէրլէրինի կէօրիւրիւզ։ Իմտի Ալլահտա թէֆէրրիւզաթը զաթիյէ վար տըր՝ տէմէյիպ տէ անտէ միւթէատտիտ սըֆաթ վար տըր տէր իսէք, Ալլահըն վահաաանիյէթինէ մուղայիր պիր ֆիրը պէյան էթմիշ օլմա՞ղը տէրլէր։

Լաքին պու՝ զաթ վէ սըֆէթ մէսէլէսի միւշքիլի հալլ էտէմէզ տէյու զանն էտէրիլ։ Զիւնքի թէսլիս պահսընտա պիլ Ալլահըն ֆէլամ սըֆէթինի ալլապ անա զաթ

օլմազ խասսիյէթինի աթֆ էտէրէք իքին՝ ճի իւզնիւմիւ մէյտանա կէթ իթմէյորըզ, անճազ Ալլահըն թէքէլլիւմ էթմէսի Ալլահտա թէֆէրրիւզաթը զաթիյէ ֆարզ էտէր տէյու խտտա էտիյօրըզ։ Վէ չիմտի Ալլահըն տիկէք սըֆէթլէրինէ տաիր տէ Երինէ այնի խտտաա պուլունուպ տէրիլ քի, Ալլահըն հէր հանկը սըֆէթինի էլէ ալաազ օ սըֆէթի տօղրու թէսալվուր էտէպիլմէմիլ իչիւն Ալլահտա թէսլիսին պուլունտուղունը գապուլա մէճպուր օլաճաղըզ, զիրա անըն հէր պիր սըֆէթինին էսաալ թէսլիս տիր։ Փարազա «Ալլահ լալիմ տիր» տէյորըզ։ Ալլահըն իլմ սըֆէթինի քեախնաթա նազարէն միւթալէա էտէրուք, «Ալլահ՝ տիւնեայը, կիւնէչի, Երլաղլալը, կէօրիւնիւր վէ կէօրիւնմէզ ալէմի պիլլիր», տէրիլ, Եանի Ալլահ՝ պիլէն վէ քեախնաթա պիլլինէն տիր։ Լաքին Ալլահըն էղէլտէն պիլմէսինի թէֆէքքիւր էտէր իսէք, օ էղէլլիյէթաէ ալիմ՝ օլմազ իչիւն իլմինն մէրքէզ վէ մուհիթի Եանի պիլլէն վէ պիլլինէն քէնտի զաթը օլմազ կէրէք տիր, օ պիլմէք իչիւն քէնտինտէն քէնտինէ ուտուր էտիպ կէքի քէնտինէ րիւճա էտէր, վէ պէօլլէճէ իլմի քեամիլ վէ մոթլապ օլուր։ Պինաէն ալէյհ Ալլահըն իլմ սըֆէթինի Ալլահտա թէսլիս ֆարզ էտէր։

Քեզա «Ալլահ գառիր տիր», տէյօրըզ: Գուտրէթ ֆաալիյէթ իսթիլզամէտէր: Ալլահն քեաինաթաաքի գուտրէթ էսէրէրինի խարիճի ալէմտէ վէ պիղտէ կէօրիւյօրըզ: Լաքին Ալլահն գուտրէթինին էսէրի էգէլտէ նէրտէ զահիր տիր: Պիթթապի քէնտի զաթընտա զահիր օլմալը տըր, եանի Ալլահ քէնտի զաթընտա էգէլտէն ֆաիլ օլուպ, գուտրէթի քէնտինաէն սուսուր էտէրէք քէնաինէ ըլւճա էտէր, պինաէն ալէյհ Ալլահն գուտրէթի Ալլահն զաթընտա թէպիս ֆարզ էտէր:

Քեզալիք Ալլահն հայաթ եախտա գուտսիյէթ սըֆէթինի ալսապ, այնի նէթիճէյէ վաալը օլուրըզ, զերա սըֆէթ անճազ թէֆէրրիւգաթ իլէ միւմքին տիր, վէ թէֆէրրիւգաթսըզ օլան վահիտի մահզ՝ պէս սըֆէթսիլ պիր սըֆըր տըր: Սըֆէթ մախլուգտա պիր մէվճուտըն տիկէր մէվճուտա օլան տըրադասը տըր, Ալլահտա իսէ սըֆէթ քէնտի քէնտիսինէ օլան ալագասը տըր, պու իսէ Զաթը իլահիտէ թէֆէրրիւգլէ միւմքին տիր: Ալլահն մախլուգա նաղարէն էվսաֆը աւնըն զաթընտա պիլ իթիյար մախլուգա թէվճիհ էաիլմէսի տիր: Շու հալտա «Ալլահն սըֆէթի զաթընտան այրըլմալ», տէմէք աօղրու օլուր, ամմա «Ալլահն սըֆէթլէրի հիշ պիր ճիհէթլէ պիլգիմքիլէրէ պէնղէմէզ» տէմէք, եախտ «Ալլահն սըֆէթինին էսէրէրի Ալլահսըզ տուրուր», տէմէք աօղրու օլմալ: Զիրա էկէր Ալլահն իլմի վէ պիլգիմ իլմիմիլ, Ալլահն գուտրէթի վէ պիլգիմ գուտրէթիմիլ, Ալլահն գուտսիյէթի վէ պիլգիմ գուտսիյէթիմիլ, Ալլահն հայաթը վէ պիլգիմ հայաթըլըզ հիշ պիրպիրինէ պէնղէմէյէն էվսաֆ իսէլէր, տէմէք օլուր քի պիլգիմ Ալլահա տաթը օլան հէփ թէֆէքքիւրէրիմիլ ղէյր ի հագիգի տիր: Վէ օ պիլգիմ իլին նամալիւմ պիր քէմմիյէթ եանի Հէրպըրթ Սիֆեսըրըն տէտիյի կիպի,

էլճէպրի «Բ» օլմուշ օլուր: Պու թագաիրտէ հէփ լախորիյուն օլմամըզ լազըմ կէլլը: Խայր, Ալլահ վաճիպ իլ վիւճուա, մութլազ, էգէլի վէ էպէտի իսէ տէ, պազը ճիհէթլէրճէ օ պիլգի քէնտի սուրէթինտէ խալզ էլլէմիշ օլտուլու սէպէպտէն պիլ Ալլահ հագգընտա վէ անըն էվսաֆը ճէլիլէսի հագգընտա ազ չօգ հագիգի մալիւմ թահսիլ էսէպիլիլըզ: Վէ Ալլահ քէնտի իլմի վէ գուտրէթի իլէ պու տինէ եալը խալզ էթմիշ օլուպ ծու էլան իլմի, գուտրէթի վէ գուտսիյէթիլլէ իսարէ էտիյօր իսէ, օ քեաինաթաան պախտ օլմալըպ, անտէ ֆաիլ վէ էվսաֆը ճէլիլէսիլլէ անտէ միւնքէլիֆ տիր: Պինաէն ալէյհ պու կիւն պիլ քեաինաթը խուսուա իլհամը թամիլ վէ միւթէլաա էթմէքլէ, Ալլահն զաթընտա տաիր հագիգի մալիւմ թահսիլ էտիյօրըզ, վէ կէօրիւյօրըզ քի Ալլահն զաթընտա թէֆէրրիւգաթ պուլունուպ, օ հէմ պիլգտէն միւթթէֆի հէմ տէ պիլգէ միւնքէլիֆ տիր:

Ե. Գ. Գ.

ՔԻՄԼԵՐԻՆ ԶՕՃՈՒԳԼԱՐԸ

ՎԱՏՔԹԻԶ ՕԼՈՒՆՍՈՒՆ

1.

Պու սիւալա ինճիլի քիլիսալարըմըզտա միւթէնէվլի ճէվապլար վէրիլմէքտէ տիր: Պազը քիլիսէլէրտէ անճազ քիլիսէ ազալարընըն չօճուգլարը վաֆիթիլ օլունուր: Պազը քիլիսէլէրտէ վալիտէյնի քիլիսէ ազասը օլմայան չօճուգլարը, պէօյիւք վալիտէլէրի ազա իսէլէր, անէր վաֆիթիլ էթտիրէպիլիլլէր: Պազը քիլիսէլէրիմիլտէ Փրօթէսթան ճէմաաթընա ախտ օլան հէր քէս քէնտի չօճուգլունու վաֆիթիլ էթտիրէպիլիլլէր: Պազըլար տա՝ հիշ պիր քիմնէնին չօճուգլը վաֆիթիլ օլունմամալը, անճազ պէօյիւքլէր իմանլարընը թագըրիլ էթտիքտէն սօնրա վաֆիթիլ օլունապիլիլլէր տէյու իտտիա էտէրլէր: Եալընըզ քիլիսէ

ազատընդն էվատարընդն վաֆթիզ օ-
լունմաւը ճաիզ տիր տէյէնէր վաֆթիզի
քիլիսէնին իճրա էտէճէյի պիր ային տէ-
յու թանրաւղլարընտան, քիլիսէյէ ազա
օլմայանլարըն օնա իշթիրաք էթմէլէրինէ
պիր միւնասէպէթ կէօրմէզլէր: Պէօյիք
վալիտէլէրին քէնտի թօրնլարըն վաֆթիզ
էթտիրմէսինէ միւսաատէ էտէնէր, պէօ-
յիք վալիտէյնին քէնտի թօրնլարըն իւզէ-
րինտէ ախլազի վէ ըուհանի թէէսիր իշ-
լէտէպիլէճէքլէրինի վէ անլէրին Խրիսթիյան-
լըգաա փէրվէրտէ էտիրմէսի էմրինտէ հիս-
սէտար օլապիլէճէքլէրինի իրաէ էտէլէր:
Պիւթիւն Փրօթէսթան ճէմաաթըն էֆրա-
տընըն էվատարընը վաֆթիզ էթմէյէ
միւսաատէ էտէնէր տէ, պիսուշ մասում-
լարըն քէնտի վալիտէլէրինին քիլիսէ ա-
զասը օլմատըգլարըն իշիւն պու իմթիյազ-
տան մահրում գալմալարընը ճաիզ յայ-
մազլար վէ պազը սաիր միւնասէպէթլէր
տախի զիբը էտէլէր, էզճիւմէլ, վաֆթիզ-
իլ չօճուգլարըն Լուսաւորչական վէ Գա-
թօլիք գօնչուլար նազարընտա մուհագգար
կէօրիւնմէսի, նիշէ տէֆա պու կիպի չօ-
ճուգլարըն էրմէնի քիլիսէսինէ կէօթիւ-
րիլիւպ օրատա վաֆթիզ էթտիրիլմէլէրի,
պազը մէհքէմէլէրտէ վաֆթիզ շէհատէթ-
նամէսինին լազըմ օլմասը, նիշէ տէֆա քի-
լիսէ ազալարընըն ազա օլմայանլարտան
զիյատէ տինաար էօմր կէշիլէմէմէքտէ օլ-
մալարը վէ սաիրէ:

Պու կիւնլէրտէ պազը քիլիսէլէրտէ պու
մէսէլէ ճիտտէն միւզաքէրէ էտիլմէքտէ
տիր: Անլատըղըմըզա կէօրէ, Խարիւթ
թարաֆլարընտա ումում ճէմաաթըն էվ-
լատլարընը վաֆթիզ էթմէք թէամմիւմ
էթմիլ տիր: Բիւթանիա վէ Կիլիկիա իթ-
թիհատլարընտա վաֆթիզի ումումի էթ-
մէքլիյի թէքլիֆ վէ թաւսիյէ էտէնլէր
վար տըր: Իմտի քիլիսէլէրիմիլ ումումի
վաֆթիզ ուսուլունմը մը գապուլ էթսին,
հօգսա վաֆթիզի սալթ քիլիսէ ազալարը-

նըն չօճուգլարընմը մը միւնհատըր գըլըն:
էվվէլա շու մալիւմ տիր քի, վաճքիզ՝
Խրիսթիյան ֆիլիսէսինէ ախս պիւ ալիս
սիր: Էֆէնաիմիլ՝ պու այինի ումում ա-
տէմլէր թարաֆընտան իճրա էտիլէճէք պիր
շէյ տէյու թաւսիյէ էթմէյիլ, անճագ շա-
կիրու օլմազա ալագատար պիր մէրասիւմ տէ-
յու թաւսիյէ էթտի: (Մատթ. 28. 19.) Գէ-
զպիք ըէսուլլար հէր քէսի վաֆթիզ էթ-
մէտիլէր, անճագ անը ֆիլան պիր տաիրէ-
տէ եանի իման էտիպ քիլիսէյէ զամմ օ-
լունճագ օլանլար իշիւն գուլանտըլար:

Վաֆթիզին մանասընը տա միւթէլաա
էտէրսէք այնի նէթիճէյէ վասըլ օլուրըզ:
Վաֆթիզ սու իլէ իճրա էտիլտիյինտէն
օնուն պիր ըէմզ օլտուզու աշիքտար տըր:
Սու ճէսէսի եըյգատըղը միսիլու Րուհ
իւլ Գուտս տա աաէմին ըուհընը եըյգար:
Պինաէն ալէյ՝ վաֆթիզ միլլի եա իճթի-
մաի պիր ային տէյիլ, անճագ Քրիստոսըն
գանընըն վէ Րուհ իւլ Գուտսըն ինսուն կիւ-
նահլարընը թաթհիր էթմէսինի կէօթէրէն
պիր ըէմզ տիր: Իմտի Քրիստոսըն քէֆա-
րէթինէ վէ Րուհ իւլ Գուտսըն թաթհիր
էտիճի գուվլէթինէ իման էտէնլէր պիր
հէյէթ ի մունթազամէ հալինի քէսպ է-
տէրլէրսէ պու վաֆթիզ՝ օ հէյէթին եանի
քիլիսէսինէ պիր խըտմէթի տիր: Վաֆթիզի
սալթ պիր իճթիմաի մէրասիւմ տէյու կէօ-
զէթմէք Ինճիլէ մուվաֆըզ տէյիլ տիր:

Քիլիսէ կազմուկիւրպուքիւնը հագգըն-
տա, եանի քիմլէր քիլիսէյի թէշքիլ է-
տէր սիւալընըն ճէվապընա տաիր ֆարզը
էֆքեարլար պուլունապիլիւ: Պազըլար՝ եա-
լընըզ Քրիստոսա իմանլարընը ալէնէն թագ-
րիր էտիպ, վաֆթիզ օլունանլար քիլիսէյի
թէշքիլ էտէր ալէնէն թագրիր էտիպ չօճուգ-
լուգաա վաֆթիզ օլունումը օլանլարը քի-
լիսէսին ազասը սայար: Պաշգալարը տա
քիլիսէյի միլլի պիր միւհասէսէ աւտոմէտիպ
միլլէթին պիլ ճիւմէլ էֆրատընը օ քիլի-

սենին ազատը սայար: Պու ֆիքրէրէրին հան-
կըսը տօղրու օլտուղունըն սահանա կիր-
մէյերէք տէյեպիլիլիլ քի, պունլարըն ճի մ-
լէսի տէ վաֆթիլիլ քիլիսէ ազալարընըն պիր
իմթիյազըն աուտ էթմէքտէ միւթթէֆիլի-
տիրլէր: Պիրինճի էֆքեարաու պունլուն քիլի-
սէլէր անճագ իման էտիպ քիլիսէյէ կիր-
մէք իսթէյէնլէրի վաֆթիլիլ էտէլլէր, իքինճի
սընֆ քիլիսէլէր՝ իմանըն ալէնէն թագրիլ
էտէնլէրի վէ անլէրին էվաալարընը վաֆ-
թիլիլ էտէր, իւչիւնճիլ սընֆ քիլիսէլէր իսէ՝
միլլէթին ճիւմլէ էֆրատընը վաֆթիլիլ էտէր:
Պու իւչ նէվ մուամէլէնին հէր իւչիւ տէ
մանթըլի տիր: Հէր իւչիւ տէ քիլիսէ թա-
պիրինէ վէրաթէլէրի մանայա կէօրէ հարա-
քէթ էտիյօրլար: Պիրինճի սընֆ քէնաի
ազալարընըն չօճուզլարընը վաֆթիլիլ էթ-
մէմէքլէ չօճուզլարա պիր հագգըլլըզ
էթմէյօրլար, քէզալիք իքինճի սընֆ ալա-
նէն իմանլարընը թագրիլ էտէրէք, քէն-
տիրլէր իլէ իթթիհաա էթմէմիլ օլանլարըն
չօճուզլարընը վաֆթիլիլ էթմէմէքլէ անլէրէ
պիր հագգըլլըզ էթմիլ օլմայօրլար: Վէ
իչիւնճիլ սընֆ հանի միլլի քիլիսէլէր պիլ
ճիւմլէ միլլէթ էֆրատընըն չօճուզլարընը
վաֆթիլիլ էթմէքլէ վաֆթիլիլի հիւրմէթսիլ-
ճէսինէ սու ի իսթիմալ էթմիլ օլմայօրլար:
Ճիւմլէսի տէ քէնաի գանըլլարընա կէօրէ
ճաիլ օլանը իճրա էտիյօրլար:

Իմաի պու աիյարտաքի ինճիլի քիլի-
սէլէր իչիւն մուհիւմ սիւալ չու տըր: Քէն-
տիրլէր Փրօթէսթան սայըլան հէր պիր ֆէր-
տին չօճուղունա պիլա ֆարգ վաֆթիլիլ էթ-
մէքլէ քէնաիլէրին քիլիսէ թէշքիլաթընա
տաիր էֆքեարլարընա մուվաֆթըմը, հօգ-
սա մուղայիլը մի իլլէմիլ օլուրլար:

Պու իւլալըն ճէվապընը կէլէճէք հաֆ-
թաթի պէնաիմիլլատէ իլլահ էտէճէլիլ:

Թ. Գ. Գ.

ԱՆՎԱԼԸ ՆԱԶԸՐԷ

Հալգալը Զրաաթ մէթէպի. — Կէ-
չէն հաֆթա իսթսնպօլըն Ղարապ ճիհէթին-
տէ Այիսթէֆանտաան 9 քիլօմէթր պուսը
մէսաֆէտէ վէ տէնիլլէն 120 մէթրօ եիւք-
սէք պիր թէվէ իւլլէրինտէ վագը Հալգալը
Զրաաթ մէքթէպինի զիյարէթէ ֆուրաթ-
եապ օլտում: Պու մէքթէպ պունտան 20
սէնէ ագտէմ թէէսիւ էտիլմիլ օլուպ էլ-
իէվմ 120 թալէպէսի 22 մուալլիմի վէ 9
մուալլինի վար տըր: Թալէպէ մէմէքլէթին
միւթէաատիտ ճիհէթլէրինտէն կէլմիլ օ-
լուպ, 15ի իրիսթիյան, պագըսը Միւսիւ-
ման տըր: Պու մէքթէպտէ զըրաաթըն հէր
տաիրէսինտէ, եանի չիֆթ սիւրմէք, մա-
սուլաթըն նէվլինի իսլահ էթմէք, հալվա-
նաթ եէթիշտիրմէք, սիւթիւ իսլահ էթ-
մէք, միւթէնէվլիլ փէյնիլ վէ եաղիմալէթ-
մէք հագգընտա ֆէննի տէրօլէր վէրիլ-
մէքլէ պէրապէր, թարլալարտա պու մա-
իւմաթլար թաթպըզ էտիլմէքտէ տիր:
էվրօփաատն չիֆթիլք ալէթ ու էտէվա-
թը կէթիրթտիրիլմիլ օլարապ, անլէրին իս-
թիմալը շակիրալէրէ թալիմ էտիլիլ: Թա-
լէպէնին ճիւմլէսի տէ լէյիլ օլարապ օրա-
տա եաթըպ գալըյօրլար, վէ եէմէքլէրի
մէքթէպ թարաֆընտան թէտարիք էաի-
լիյօր: Պու միւէստէսէնին պաշ միւտիր Արիֆ
էֆէնտի օլուպ քէնաի իւրամէթինէ տօղրու
պէօյիւք չէվլ վէ մէրապ կէօսթէրմէքտէ
տիր: Քիզալիք միւտիր ի սանի Ալահվէր-
աի էֆէնտի տալի 20 օէնէտէն պէ-
րու պու մէքթէպտէ մուվաֆթագիյէթլէ
իլլէմէքտէ պուլլունմըլ տըր: Ճիւմանի էֆ-
գըրալի կիպի պու տաիրէլէրտէ քէսպի
իսթիւսա էթմիլ օլան մուալլիմլէր տալի
թէտարիւ էլլէմէքտէ տիրլէր: Մէքթէպին
սէնէվլի պիւտճէսի 11,000 լիւրա գասար օլու-
յօր իսէ տէ, պիլա չիւպհէ պու միւէստէ-
սէնին մէմէքլէթիմիլին իթիյաճաթընա
լայըզը վէճ իւզրէ իւրամէթ էտէպիլմէսի
իչիւն պու մէպլալըն պիր գաշ գաթ թէզ-

ևրա էտիլերէք, տահա չօգ ալաթ ու է-
տէվաթ կէթիրտիւմէսի, վէ պուրատա
թէարիս էտիլէն խուսուսաթըն մէմլէքէթ-
տէ տահա վասի պիր միգետատա թամիմ
վէ թաթպըզ էտիլմէսի կէրէք աիր: Թա-
լէպէյէ պիր գօնֆէրանս վէրմէք իչիւն սա-
վէթ էտիլմիշ օլտուղուսուզտան անլէրէ
«Ֆէննէն ախլագըն էսասը նէ» տիր,» մէվ-
զուը իւզէրինէ սէօյլէտիր: Վէ պու զի-
յարէթիմիզտէն տօլայը մահգուզ վէ մէմ-
նուն գալարագ ափտէթ էյլէտիր:

Փանկալքի գապրիսքանը. — Նիհայէթ
Փանկալթի գապրիսթանը մէսէլէսի փէք
նախօշ պիր հալ քէսպ էյլէտի իսէ տէ,
պէրէքէթ վէրսին քի, պաղը զաթլարըն
թէվասու թըյլէ հիւսնի սուրէթլէ թէս-
վիյէ էտիլմիշ տիր: Տիւքքեանլարըն եէրի
իչիւն հիւսնի մէթ 12,000 լիրա թէէտիյէ
էթմէյէ բազի օլմաշ վէ քէմիլլէրին պու-
լոնտուղու դըսմ իչիւն էյմիածինտէն էմի
կէթիրմէյէ Փաթրիզ հաղրէթլէրի սէօզ
վէրմիշ տիր: Անտուըր մուսթէլիֆէ արա-
սընտա իթիլաֆ վէ իթթիհասու վաթանը-
միզ իչիւն հայաթի պիր մէսէլէ օլտուղու
չէօյլէ պիր սըրատա պիր թարաֆտան հիւ-
քիւմէթին Լիւմէնի ունտուրըն տիլիլի է-
տէճէք վէ նիչէլլէրին տինի հիսսիյաթընա
տօգունաճագ պիր սուրէթտէ գապրիս-
թանտան պիր Լէր սըմաղա թէչէպպիւս
էթմէքտէն իճթինապ էթմէսի, վէ տիլէր
թարաֆտան ումուլմըն իսթիրահաթընա վէ
չէհրին թէզեինտընա խըզմէթ էտէճէք
պիր թէչէպպիւստէ Փաթրիզ խանէնին հիւ-
քիւմէթէ տահա զիյատէ սէրի վէ տահա
զիյատէ խօշ կէօնիւլ իլէ մուսվէնէթ էթ-
մէսի մէմուլ իտի: Պու կիւն վաթան կէրէք
տախիլաէն կէրէք խարիճտէն հայաթի մէ-
սէլլէրլէ օղրաչմագտա տըր: Ինթիսապաթ,
ֆըրգալար մէսէլէսի, Մաքէտօնիա վէ Շարգի
Անատօլու իսլահաթը, մուհարէպէ վէ տիւ-
վէլի էճնէպիյէյէ օլան ալագամըզ նաղարը

տիգդաթ ճէլպ ու տալէթ էթտիյի սը-
լատա, տախիլաէ պիր պիրիմիզէ տօղրու
ու ի թէֆէհհիւմէր ալա իչէ կէլմէյէն
խուսուսաթըն տըր:

Գօնթ Էրէնթալ. — Կէչէն հաֆթա
Ալսթրիա-Մաճար Խարիճիյէ նաղըրը Գօնթ
Էրէնթալըն վէֆաթընը խապէր վէրմիշ
իտիք: Միւշարիլէյհ 1854 Նոյ. 27տէ Պօ-
հէմիանըն Կրօսդալ չէհրինտէ տօղրու օ-
լուպ, 1899տա Ս. Փէթէրզպուրկտա Ա-
վրսթրիա սէֆարէթինէ թային օլունմըշ,
վէ օրատա 181/2 սէնէ իֆաի վազիֆէ էյ-
լէմիշ իտի: Բուս լիսանընա վէ Բուսիա
սիյասիյաթընա փէք էյի աչինա օլուպ,
Բուսիա իչիւն մուհաֆաղաքետար մէպլի
թասպիպ էտէր իտի: 1906տա Խարիճիյէ
նաղըրը թային օլունտուգտա միւշարիլէյհ
պիր թարաֆտան Ալսթրիա-Բուսիա իթի-
լաֆը մէյտանա կէթիրմէյէ, վէ տիկէր
Խարաֆտան Ալսթրիանըն իթթիհասաը միւ-
սէլլէտա Ալմանիայա միւսալի պիր մէվզի
թութմաթընա սայ էյլէտի: Պօնա-Հէրսէք
իլթիհալընը թասմիմ էյլէյիւլ, Նիհայէթ
անը վէ Պուլլարիսթանըն իսթիզլալիյէթի-
նի պաշա չըգարտը: Պու թէչէպպիւսա-
թընտա թարիզի իսթիզամէթտէն սափըպ
հաթթա պիր սըրատա Պուլլարիսթանըն
իլանը իսթիզլալ էտէճէլլինի պիլիքէն
անտէն խապէրտար տէյիլիմտէյու սէօյլէտի-
յինի ինկիլիզլէր իտտիա էտիյօրլար: Գօնթ
Էրէնթալ իթթիհասաը միւսէլլէտա Ալ-
մանիանըն թէսիրինէ զնիլալ օլմագ իչիւն
իթալիա իլէ իթիլաֆտա պուլունմըշ իսէ
տէ, պու սօն կիւնլէրտէ ալէյհինտէ վու-
գու պուլան հիւճիւմլէրտէն իսէյիճէ միւ-
թէէտիր օլմաշ տըր: Միւշարիլէյհին
մէսլէյի ինկիլթէրրայը Եաղըն Շարգ մէ-
սէլլէրինտէ միւշալէրէտէն տիշարը պրագ-
մագ իտի: Մագէտօնիա թէնսիզաթը ի-
չիւն օլան թէրթիպաթտա, վէ սաիր սը-
լալարտա Բուսիայը ինկիլթէրրատան ա-

յըրմաղա չալըձը իսէ տէ, Բէվալ միւ-
լագաթընտա հէփ պու ճէհալէրինն պո-
շա չըգաղընը կէօրէրէք մէյուս օլմուշ
տըր: Կօնթ էրէնթալ Շարգ մէսէլէրին-
տէ զայէթ մուհիմմ պիր րօլ օյնամըշ տըր:

Այմանիս սիյասիյութը. — Պու կիւն
Ալմանիանըն նազարը տիգգաթընը ճէլպ
էյէյէն իքի մուհիմմ մէսէլէրին պիրի
Բալիշասկիս Սօսիալիսթէրին թուծտու-
ղու մէվգի վէ տիկէրի Ինկիլթէրրա իլէ ի-
թիլաֆ մէսէլէսի տիր: Սօն ինթիխապտա
Սօսիալիսթէրին փարլամէնթօյա կէօնաէր-
տիքէրի մէպուսանըն առէտի 110 օլուպ,
հաթթա Բալիշասկի րէիսի սանիսի պիր
Սօսիալիսթ օլտու: Պաշ վէքիլ փարլամէն-
թօտա իրատ էթաիյի նութգընտա Սօսիա-
լիսթէրին գազանտըլը մուվաֆֆադիյէթ-
տէն պահա էտէրէք, լիպրէրէլէրի (ազա-
սակալն) ինթիխապ էանասընտա Սօսիա-
լիսթէրէ ըյ վէրաիքէրինտէն տօլայը թէվ-
պիս էյէմիշ տիր: Միւշարիլէյհին էֆրեա-
լընճա էվրօփանըն հալը ասայիշատ տէվամ
էտէպիլմէսի իչիւն Ալմանիանըն միւթթէ-
հիտ վէ մուգթէտիր պիր մէքէզի գուվ-
վէթլէ իտարէ էտիլմէսի էլզէմ տիր: Սօ-
սիալիզմ իսէ պու շէյէ մուխալիֆ օլտու-
ղունտան, փարլամէնթօտա Սօսիալիսթէ-
րին քէսպի գուվվէթ էթմէլէրի միւ-
շարիլէյհին էֆրեալընճա, սուլհ ալէյ-
հինտէ պիր թէհտիտ ասայիլիյիր: Տիկէր
թարաֆտան Լօրտ Հօլտէյնին Ալմանիայը
զիյարէթի իւզէրինէ կէրէք Ինկիլթէրրատա
կէրէք Ալմանիատա պու իքի տէվլէթին
իթիլաֆը մէսէլէսինէ փէք չօգ էհէմմիյէթ
վէրիլմիշ տիր: Ինկիլթէրրատա կէրէք փար-
լամէնթօտա կէրէք սաիր միւնասէպէթ-
լէրտէ վիւքէլանըն պազը ազասընըն իրատ
էթաիքլէրի նուգթլարտա վէ մաթպուլաթ-
տա պու մէսէլէ շէվգ վէ կէրմի իլէ միւ-
զաքէրէ էտիլմիշ տիր: 1905տէն պէ-
րու պու իքի միլլէթ արասընտա պիր
սու ի թէֆէհհիւմ ճէրէյան էթմէքտէ

պուլունտուղունտան նիչէ սըրալարտա էվ-
րօփանըն ասայիլիյին թէհտիտ էտէն հալ-
լար վուգու պուլմուշ իտի: Լօրտ Հօլտէյ-
նին զիյարէթինտէ Աֆրիգա միւսթամէրէ-
լէրինէ վէ Պազտտա խաթթընա տաիր միւ-
զաքէրաթըն ճէրէյան էթաիյի ըրվայէթ
օլունույօր:

Էյիէուլ վէ կէննիէր. — Կէչէն կիւն
Լօնտրա Շէհր էմանէթի տաիրէսինտէ ա-
թուպա իլէ սաիր զէվաթը մէշուրէնին
ազա էթաիքլէրի պիր մէհիստէ՝ 25 եա-
շընա գատար ալէլումում միւքիրաթ իս-
թիմալընտան ինթիխապ էթմէքլիյին է-
հէմմիյէթինտէն պահա օլունմուշ տըր:
Բօյրը Կալէնն օլ Ֆիգըշըս նամ թըպպիյէ
մէքթէպիլին րէիսի՝ պու միւնասիպէթլէ
իրատ էթաիյի նութգտա, շու սօն պիր
գաշ սէնէ զարֆընտա հէր սընֆ խալգ
արասընտա միւքիրաթըն մէն ի խթիմալը
խուսուսընտա պէզլ օլունան սայ ու զայ-
լէթլէրին մաշարը մուվաֆֆադիյէթ օլ-
մասընտան, վէ միւքիրաթ իսթիմալընըն
էրալմէսիյլէ պէրապէր ճիւնհա վէ ճի-
նայէթլէր մըգտարընըն տաիր էքսիլմէ-
սինտէն քէմալը մէմունիյէթլէ պահա
էթմիշ տիր: Էն աճիպի տաքիր ի պէր-
րիյէ վէ պահիլիյէ արասընտա միւքիրաթ
իսթիմալընըն ազալմասը տըր: Պիր Ալման
թապիպ 3 հաֆթա 12 թալէպէ իւզէրինտէ
էլքէուլըն (ալգօհօշ) իճրա էթաիյի թէհտիրի
կէօպէթլէմիշ տիր: Իլք 4 կիւնտէ մէզ-
քիւր թալէպէնին եիւզտէ 10—20 խաթա
եափաղըլարընը պուլմուշ տըր: Օգաֆրտ
մուալլիմէրինտէն Փրօֆ. Մագտուկը տաիր
չայ իչէն կէննիէր իւզէրինտէ պու եօլտա
թէհտիրպէլէր եափաղադ եիւզտէ օն պէշ
նիսպէթինտէ պիր իսլահաթ վուգու պուլ-
տուղունու միւշահէտէ էթմիշ տիր: Կէնն-
իլք զէմանընտա էլքէուլ իսթիմալը պէյն
իւզէրինտէ ֆէվգէլատէ ազիմ մուխաթա-
րաթը մուճիպ օլմագտա տըր: Պէյն՝ զայէթ

նազիք պիր ուզվ օլուպ, տահա ալա նէվ-
տէն պէյնլէրին էլքէուլտան տահա զիյա-
տէ միւթէէսսիր օլտուգլարը վէ անլէրտէ
էլքէուլ օլտն իշթիհա տահա շապուգ
հաուրլ օլտուղու միւ շահատէ օլտնմուշ տըր-
էն պէյնլէր շուարատան պիրի օլտն Պըրնդ՝
էլքէուլ իսթիմալընա միւպթէլա օլտու-
ղունտան նէվի պէչէր իշիւն իֆա էտէպի-
լէճէյի խրտմէթի քեամիլէն իֆա էտէմէտի-
էկէր իրտէն սինիր զաաֆընա միւպթէ-
լա պիր քիմէ՝ 25 եաշընտա օլմազտան
էվվէլ էլքէուլ իսթիմալընա պաշարաւ,
տիւշարը ճիննէթ մուխթաբասընա կի-
րիֆթար օլտուր: Հիշ պիր քիմէ սագալը
կէրլէտիքճէ էլքէուլ իշմէմէլի տիր, վէ օ
պէյնլիյիպ պօյունը պօսընը ալարգտան
սօնրա 25 եաշընա կիրինճէյէ գատար էլ-
քէուլ իսթիմալընտան իճթինապ էթմէլի
տիր: Վէ օ եաշտան սօնրա տախի տնը
իսթիմալ էթմէմէք խուտուրնտա զայէթլէ
տիգգաթլը պուլունմալը տըր:

Այեմի ի իսլամ.—Բու ի զէմինտէ մէվ-
ճուտ օլտն իսլամլարըն ատէտինի աուգիգ
պիր սուրէթտէ թային էթմէք հալա գա-
պիլ օլմամըշ տըր: Պու պապտէ վէրիլէն
րապամլար տրտսընտա ազիմ վէ շայանը
տիգգաթ ֆարգլար կէօրիլիյօր: Պրօքուաւ
175,000,000, Վէքմէնիսէ 240 միլիօն նու-
ֆուս իսլամ վար տըր տէյու թախմի-
էտիյօր: Պաղըլար իսէ մէգքիւր րապա-
մը 300,000,000ա իպլաղ էտիյօրլար:
Պու հիսապլարըն հէքտիկէրինտէն պու
գատար ֆարգլը օլմասընըն ապ սէպէպի-
Սուտան վէ Չինտէ միւթէմէքքին իսլամ-
լարըն ատէտինին նամալիւմ օլմասը տըր:
Բուսիատու մէվճուտ իսլամ էհալինին միգ-
տսպը՝ իիվա վէ Պուխարա տախի տախիլ
օլտուղու հալտէ, 20 միլիօնա գարիպ տիր:
Չինտէ պուլունտն իսլամ նուֆուսուն եէ-
քիւնիւ 10 միլիօնտան զիյատէ վէ 5 մի-
լիօնտան եքսիք օլմասըլը թէհազգուգ

էթմիշ տիր: Էն չօգ իսլամ էհալիսի պու-
լունտն մէմէքէթ Հինտիսթան օլտուպ, օ-
րատա 62,458,077 նուֆուս Միւսլիման
պուլունտիյօր ճալիպի տիգգաթ պիր խու-
սուտ տըր քի, էլէէվմ, էն չօգ Միւսլիման
թէպատսը պուլունտն հիւքիւմէթ՝ Ինկիլ-
թէրրա օլտուպ, տգալլի 95 միլիօն նուֆուս
տըր վէ Ինկիլիզ հիւքիւմէթինին թահթը
իտարէտինտէ պուլունտն իսլամ էհալի՝
մէգքիւր տէվլէթին պիւթիւն Խրիսթիյան
էհալիսինտէն 5 միլիօն զիյատէ տիր: Սօն
10 սէնէ վարֆընտա Հինտիսթանըն ումում
էհալիսի 100տէ 2 արթմըշ օլտուղու հալ-
տէ Իսլամ էհալիսի 100տէ 9 արթմըշ
տըր: Հինտիսթանտան սօնրա էն չօգ Իս-
լամ էհալիսի օլտն մէմէքէթ ճալա օլտուպ
օրատա 24,270,600 Միւսլիման վար տըր:
Բուսիատու պուլունտն իսլամ էհալինին
միգտարը պունա եագըն, եանի 20 միլիօն
տըր: Ասիա վէ Էվրօպատաքի մէմալիքի
Օսմանիյէտէ 14,278,800 իսլամ պուլու-
նուր: Մըսը, Իրան, Մարօք, Ալճէրիա, Ա-
րապիսթան վէ Աֆղանիսթանտա էհալի
հէման հէման քեաֆֆէթէն իսլամ օլմազ
իւզրէ հէր պիրինտէ 4 միլիօնտան 9 մի-
լիօնա գատար իսլամ էհալի պուլունմագ-
տա տըր: Էլէէվմ, Ասիա վէ Աֆրիգատա
Իսլամ էհալիսի պուլունմայան պիր մէմ-
լէքէթ եօյ տըր: Մատակասգարտա տախի
3 միլիօն էհալինին 70,000ի Միւսլիման
տըր: Գահիրէտէ վուգու պուլան մալիւմ
Գահիրէ Գօնֆէրանսընտան սօնրա, Հապէ-
շիսթանտա իսլամիյէթին սիւրաթլէ թէ-
րաղըլը տիգգաթ ճէլպ էթմէքտէ օլ-
մուշ տըր: Ճէնուպի Ամէրիգա վէ Ղարալի
Հինա ատալարընտա տախի խայի Միւս-
լիման վար տըր: Ինկիլիզ Կինէսինտէ 22
պին, Ֆիլէմէնք Կինէսինտէ 5,800 իսլամ
վար տըր: Պունյար վէ Մ. Ամէրիգատա
պուլունտն 8,000 նուֆուս իլէ պիրիքտէ
ալընարագ պու կիւն Եէնի Տիւնեատա
56,000 Մուհամմէտի վար տըր:

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ՎԱԼԻՏԵԼԵՐԷ ՄԵՔԹՈՒՊ

ՊՈՒՐՈՑԱՆ ՊԻՐ 2020ԻԿ՝ ՎԱՐ

ՄԻՍԻՍ Մ. Ս. ՏՍՏ

1.

Թալաս կիպի կենճերի ազ օլան պիր մահալտան Գօնիա կիպի մեթեպ վե թի-
ճարեթինտե պիր չօգ կենճերի պուշունան
պիր չեհրե կելաիյիմիզտե՝ «Կենճեր իչիւն
նէ՞ հափմազ լազըմ արըր,» սիւալը Թա-
լաստա ապա ֆիքրիմիզի մեշլուլ էթմեմիշ
իքէն, Գօնիայա վիւրուտուժըտա իւք տե-
ֆա նազարը տիգգաթըմըը ճելպ էսէն
մէսէլէ, «Պու կենճեր իչիւն նէ՞ հափմա-
լըյը» սիւալը օլմուշ արըր : Կենճեր մե-
սէլէսի պիզի ճիւտտէն տիւշիւնտիւրիւյօր,
վե պու չօճուգլարտան հէր պիրի իչիւն
չեհրին սօգուգլարընտա ֆազ կիպի գու-
րուլմուշ օլան թէճրիպէլէր կեօլէրիմիզի
էյիճէ աչըյօր : Ախիրէն պիր քիթապըն
պապլարընտան պիրինին պաշնտա չու
սեօլէրէ թէսաուիլէ էյլէտիմ :

«Պուրատա պիր չօճուգ վար :»

Ճիւմէմիզտե մէգքիւր իպարէնին պու-
լունտուլու հիքեայէյի, (Յովհ. 6, 9.) եանի
Յիսուսըն աճ գալապալըը կեօրէրէք Փիլիպ.
պոսա «Պունլարըն հեմէլէրի իչիւն նէ՞րէսէն
էքմէք սաթըն ալալըմ» աէտիյինի պիլիբիզ :
Փիլիպպոս պու սիւալա ճէվապէն «Պուն-
լարըն հէր պիրի ազ պիր չէյ եէմէսի ի-
չիւն իքի եիւզ աինալըզ էքմէք քիֆա-
յէթ էթմէլ» աէտի : Օ վազթ Մնգրէաս
պէշ արփա էքմէյի իլէ իքի պալըը պուլու-
նան պիր չօճուգըն պուլունտուլունը խապէր
վէրտի : Պուրատա պիզիմ խանէմիզտե,
սիզին խանէնիզտե, գօմշումըըն խանէ-
սինտե, տօթմուլուըն խանէսինտե «պիր
չօճուգ» հօ՞գ մը : Էյէր օ խանէմիզտե
պիզիմիլէ պէրապէր տէյիլէ ուզազ պիր
գատապոս եա տիյարտա տէյիլ մի, կէր-
չի պիզտէն միւֆարագաթ էյլէմիշ իսէ տէ,
օ հալա պիզիմ չօճուլումազ տէյիլ մի,

վէ պիզիմ անըն իչիւն թէրթիպ վէ թէ-
ֆէքքիւր էթմէրիյիմիզլազըմտէյիլ մի տիր :
Չօգճա կենճեր իլէ ուղրաշմայա պաշլա-
յալըտան պէրու պիզ չէյթանըն հէր պիր
կենճին թարիգի իւզէրինէ գօյտուլու վէ
չիմտիյէ գատար ապա պիլմէտիյիմիզ տէհ-
չէթիլ թէճրիպէլէր, վէ անլէրին տիւշար
օլտուլու միւտհիշ թէհիլէլէր նէ օլտու-
լունու վազըֆ օլտուլ : Պաղը կենճեր
պունու ֆէհմ իլէ տահա էյի պիր էօմր
հաշամագ իսթէյօրլար : Պէօյլէ օլմատայտը,
վէ գալպլէրինտե տահա ալա վէ թէմիզ
պիր էօմրէ հասրէթ պուլունտաա իտի՝
մէճիլալէրիմիզէ նի՞չիւն կէլէճէք իտիլէր :

Պիր կենճին հայաթընտա 12 իլէ 20 սին-
նի արասընտաքի միւտտէթ պիւհրան զէ-
մանը առա օլունուր : Ճինայէթլէրին էք-
սէրիյէթինտէն իսթինթաճ օլունաուլունա
կէօրէ՝ միւճրիմ վէ պօզուգ էօմրլէր պու
միւտտէթաէ պաշլալարլար : Նիւ-Եօրք չէհ-
րինտէ պիր սէնէտէ ճիւրմ վէ սու ի ախ-
լազ սէպէպինտէն 12,000 չօճուգ մահ-
քէմէյէ ճէլպ էտիլմիշ տիրլէր : Այնի սէ-
նէտէ Շիգակօտա 15,000 օղլան վէ գըզ
տէրտէսթ էտիլմիշ տիր : Պու վազլալարա
նազարէն պիրի չու սուրէթլէ եաղըյօր,
«Մի ճրիմլէրիմիզին աաէտի սէնէտէ 300,000
արթըյօր, վէ վուգուաթըն էքսէրիյէթին-
տէն անլաշըլաղընա կէօրէ մէսլէքի ճի-
նայէթէ 12 իլէ 20 սիննի արասընտա պաշ-
լանըլըյօր : Մուհարէպէնին իրաա էյլէտիլ
խասարաթտան պահա էտիյօրլար, լաքին
մէգքիւր միւտտէթ զարֆընտա իգա էաի-
լէն միւտհիշ ախլագի խասարաթ եանըն-
տա, հարպըն, թաունուն, իլէլի սարի-
յէնին հէփ պիրլիքտէ մուճիպ օլտուգլարը
ֆէլաքէթ հիշ հիւքմիւնտէ գալըր : Պահը
հայաթըն գըյըսը, կենճիքտէ գազաղէտէ
օլմուշ էօմրլէրին փարէլէնմիշ վէ փէժ-
մուրաէ պազըյէսիլլէ տօլու արըր : Պիր
չօճուգ 18 սիննիլէ վասըլ օլտուգտա, քէն-
տինէ զալիպ օլմապտա օլան կիւնաշլարը

Թերը էյլեմէքոտէ փէք չօգ միւշքիլաթ չէ-
քէր, վէ երրմի պինսինի կէշտիյինտէ մու-
ղալեմէթ էտէճէյի ագընթը փէք չէտիտ
տիր:»

Տիկէր պիրինին եաղաղընա կէօրէ, Ամէ-
րիգատա, մէմլէքէթին կէճէրինին իւշտէ
պիրի քէնտի հայաթլարընը պէրրիլէք վէ
ախէր սէֆահէթտէ սարֆ էտիյօր: Պու-
լազը՞մ մը: Պու միւշիք խարապը, պու-
ախլազի խասարը տէֆ էթմէնին եօլու
եօ՞գ մը տըր: Պիր թարիգ ի նէճաթ եօ՞գ
մը տըր: Նէ՞ գաաար չօգ տէֆա եալընը
վէ անճագ սու ի ախլազ եիւզինտէն հա-
սըլ օլան պուտալալըգ, գուվլէ ի աուսպի-
յէնին խարապը, սըհէթին քեամիլէն պօ-
զուլմասը հագգընտա իշտիրիլ: 14—15
եալընտա պիր չօգ կէնճլէրին աիւնեատա
մէվճաւ էն մուզիրը չէրը վէ ֆէնալըգ
հագգընտա մալիւմաթտա օլտուզունը, վէ
կէնճ օլաուգլարը հալտէ պիլէ հէր նէվ
ֆէսատա, սէֆահէթէ տալընը կէօրմէք
ֆիհհագիգա մուճիպ ի հայրէթ տիր:

Պու պապաւէ անլէր նէ՞ տէյօրլար:—

«Հիշ պիր քիմնէ պիլէ իսթար էթ-
մէտի, հիշ պիր քիմնէ պիլէ եարալմ էյ-
լէմէտի. նա՞սըլ պիլէ իտիք:» Պու՝ էթրա-
ֆըմլըտա խարապ օլմուշ պինլէրին ֆէր-
եատը տըր: Անլէր միւնասիպ սուրէթտէ
թալիմ էտիլմէմիշ, թէրպիլէ կէօրմէմիշ,
տէլալէթ օլունմամըլ վէ պու սուրէթլէ
զէլալէթէ տիւշմիւշ, եօլտան սափմըլ վէ
չըզտան չըգմըլ տըրլար:

Ասէն իլլէթի պիր ճան գատար նա-
տիր իւլ էմալ պիր չէյ եօգ տըր. գուվ-
լէ ի թապիլէմիզին թարիգի՝ պիլի սըհ-
հըթէ սէվգ էյլէտիյի միսիլու, գուվլէ ի
ախլազիյէմիզին թարիգի տախի պիլի ֆա-
լիլէթէ գլաղուզլար:

Այլահ ֆիքը տիր, վէ ֆիքը իլէ անա
վասըլ օլունուր:

ՔԷՅՑ ՄԷՔԹԷՊԼԷՐԻ ԻԼԷ
ՇԷՂՐ ՄԷՔԹԷՊԼԷՐԻՆԻՆ ՄՈՒԳԱՅԷՍԷՍԻ
ԷԼԻՇԱ ԷՖ ՐՈՒՊԵԱՆ, ՄԱՐԱՇ

1.

Մէսէլէ զահիրէն փէք սաաէ վէ գօլայ
տըր, եանի պիր փրօկրամ թէրթիպ էթ-
մէք քի, անըն վասըթասըյլէ քէօյ մէք-
թէպլէրինի հէմ չէհր մէքթէպլէրինէ կիւ-
զէլճէ ույսուրմագ, հէմ տէ անլէրի ահ-
վալ վէ մուհիթլէրինէ մուվաֆըգ թալիմ
մէքքէզլէրի էյլէմէք տիր: Մագսէտ սալթ
էվլէլէք օլտա իտի, չէհր մէքթէպլէրիմիզ-
տէ իսթիմալ օլունան էն էյի փրօկրամը
մուալլիմին էլինէ վէրիպ կէօնտէրի վէ
պիրտէն մէսէլէյի սըրասընա գօր իտիք:
Լաքին ալ իքինճի ճիհէթ տիր քի մէսէ-
լէյի միւշքիլ գըրըյօր: Հագըր փրօկրամ-
լարտա նէ թատիլաթ վէ իսլահաթ էտիլ-
մէլի տիր քի, անլէրին սայէսինտէ քէօյ
մէքթէպլէրի քէօյ չօճուգլարընը մահալլի
իշթիյաճաթընը տէֆ վէ խայրլարընա խըտ-
մէթ էթսին: Պէօյլէ պիր փրօկրամ թէր-
թիպինտէ կէօզ էօնիւնէ շու իւշ միւշքի-
լաթ աշըլըր:

1. Հէմ չէհր հէմ քէօյ մէքթէպլէ-
րինին ահվալ վէ իշթիյաճլարընը վէ զէ-
մանըն մաթլուպաթընը լայըգլըճա պիլմէք:
Պէլքի քէօյլէրիմիզտէ էլան փրօկրամ պիլէ
եօգ տըր: Քէօյլէրիմիզին փրօկրամը, հէր
սէնէ տէյիլիլէն թէճրիպէսիլ իօճալարըն
մուվագգաթ թէրթիպլէրինտէն պաշգա
պիր չէյ տէյիլ տիր:

2. Քէօյ մէքթէպլէրիմիզ պիր միյար
վէ էօլլիլէ թաթպըգ էտիլմէզ, պիրի
լնկիլէյին եալասընտա, տիկէրի Չուգուր
օվաուա: Պիրի օրմանլար իշինտէ, տիկէրի
պէյապան գըրտա: Պիրի պիր գաշ եիւզ
խանէլի պիր գաղա, տիկէրլէրի՝ հէր պիրի
պէշէր ճնար էվլի փէրաքէնտէ քէօյլէր:
Քիմի ճն այ մէքթէպ իշին միւսաիտ, քի-
մի ալթը այ իշին պիլէ թէհամմիլսիլ:
Քիմի պիլթիւն սէնէ քէօյտէ եաշար, քիմի

հէր զէման հայվան սրբութնտա սէրտերի կէզէր: Իմտի ապ մէսէլէ պու միթէատտ-տիտ վէ մուխթէլիֆ ահվալա միւթապըզ պիր գաֆթան պիչմէք տիր:

3. Քէօյ մէքթէպլէրիմիզին նիշանկեանը նամալիւմ տիր: Թալիմ օլունաճագ չօճուզար քէօյաէ՞ մի գալաճագ, շէհրէ եա տիրարը էճնէպիյէյէ՞ մի սափուշաճագ: Նասիպի չիֆթճիլիք, չօպանլը՞ գ մը օլաճագ, եօգսա պիր մէքթէպի ալիյէ եա գօլէճէ՞ մի կիտէճէք: Պիր սանաաթքեա՞ր մը օլաճագ, եօգսա պիր ափօգաթ, պիր մէմուր, պիր մուալլիմ վէ եա պիր խատէմէ՞ մի օլաճագ, քիմնէ պիլմէլ: Կէչէնլէրտէ պիր գաշ քէօյլիւ՝ իւշ սէնէ Ալման էյթամիսանէսինտէ գալմըշ օլան պիր չօճուզու Անուցնորդարաւնա կէթիրմիշ օլուպ, Ազգ. Որքաւնոցա դապուլ օլունմասընը իսթիրհամ էտիյօրլար իտի: Սէպէ՞պ, նէ՞ օլաճագ: Տէյօրլար իտի քի, «Պիզ պու չօճուզուն ժաւտա կիրֆ օլունմասընը վէ շարակաւն սէօյլէմէսինի իսթէյօր իքէն, անլէրի հիշ ոյտուրամայօր: Իւշ սէնէ տիր էօքսիւզիանէտէ տիր, հիշ պիր շէյ պիլմէյօր:» Տէմէք իսթէյօրլար իտի քի, «Պու չօճուզուն հազըր փրօկրամը պիզիմ նիշանկեաճա ոյմույօր»: Իմտի այնի տէրէճէ հագիգաթ սըր քի, հէփ քէօյ մէքթէպլէրինէ ոյլուն պիր գաֆթան պիչմէքտէ, եա փրօկրամ թէրթիպ էթմէքտէ էն կիւճ ճիհէթ պունլար իչիւն միւնասիպ օլան նիշանկեանը պուլմագ սըր: Հալ պէօյլէ իտէ տէ, մէսէլէնին հէման իպթիտաի սուրէթլէ միւթէլաասը գապիլ վէ միւֆիտ օլապիլի տէյու գըյաս էտէրիզ:

Շու գատարը փէչինէն մալիւմ տիր քի, փրօկրամլարտա հէփ շէհր մէքթէպլէրի իչիւն այնի օլտուզու կիպի հէր նէվ քէօյ մէքթէպլէրի իչիւն տէ այնի օլան պիր գըամ վար սըր: Տէմէք իսթէրիզ՝ լիսան, հիւսապ, ճօղրաֆիա, բէամ, եազը, թէրէն-նիւմ վէ տիյանէթ կիպի, չօճուզու ինսան

մագամընտա տիւնեա վէ պիւթիւն սէքէնէսի իլէ ալագատար օլուպ, ֆիքրինին նէմասընը վէ հայաթընըն ազամէթինի տիւշիւնիւր, վէ հէր իքիսինի տէ միւսափի էհէմմիյէթլէ թէտրիտ վէ թալիմ էտէր: Լաքին շէհր վէ քէօյ փրօկրամլարընը եէքտիկէրինտէն թէֆրիզ էտէճէք օլան էսասի խուսուս իրի նէվ մէքթէպ չօճուզարընը մուհիթ վէ թարզը մալիշթլէրինէ ալա տիր: Օլ փրօկրամ քեամիլ տիր քի, օ՛ չօճուզու քէնտի մուհիթինտէ մուվաֆֆագատէմ օլմազա հազըրլար: Փրօկրամլարտա օլան օլ խասսիյէթ տիր քի միւթէնէփիլի ահվալ վէ մուհիթ իչինտէ պուլունան չօճուզարըն հագիգի իսթիյաճլարը վէ միւթապէլ խայրլարը թէմին էտիլի: Գաթի պիր խաթթ չէքմէք գապիլ տէյիլ իտէ տէ՝ շէհր թալէպէսինին պիր սանաաթքեար, պիր թաճիր, պիր թապիպ, պիր ափօգաթ, պիր մէմուր, պիր միւհէնտիտ, պիր մաքինիսթ, պիր փօթիա եա թէլէյրաֆի միւտիրի, պիր մուալլիմ, պիր վաիլ օլմասը միւհիթմէլ իքէն, պիր քէօյ թալէպէսի էօնիւնտէքի գափուլար, չիֆթճիլիք, չօպանլըզ, պաղճըլըզ վէ քէրէսթէճիլիք կիպի մէշլուլիյէթլէրտէն իպարէթ տիր: Իմտի քէօյ մէքթէպի փրօկրամլարը պու հիտապ վէ մուգթաղիյաթլէ թանգիմ էտիլէտիքճէ նէթիճէսի ազիմ վազթ զալթընտան պաշգա պիր շէյ օլամազ:

Քէօյ չօճուզարընըն ունուլմի վէ խուսուսի եա մահալլի թալիմլէրինի թէմին էթմէք իչիւն, իւշ ուսուլ թութուլապիլի:

1. Միւստէթի թահիլիյէնին (պու 6 սէնէ օլտուն 8 սէնէ օլտուն) իլք սէնէլէրինի ունուլմի թէտրիսաթա՝ սօնրաքիլէրի իտէ խուսուսի եա մահալլի թէտրիսաթա հասը էյլէմէք, եանի ումուլմիտէն խուսուսիյէ կէչմէք օլապիլի: Պունա շու թիւրազ վար: Չօճուզար իլք սէնէլէրտէ ունուլմի թալիմին հէփսինի անլայըպ իքմալ էտէմէզլէր:

2. Ունեւորի թալիմէ հէր սէնէնին եւ տա հէր կիւնիւն իւք գըմընը, խոռոռաի եւ մահաւորի թալիմէ իսէ իքինճի գըմընը թախսիս էյլէմէք օլապիլիր: Պու՝ պիրինճի ուսուլըն միւշքիլինի թազմին էաէր իսէ տէ, պու իքի ուսուլը վաղթ վէ գըմընընըն մաթլուպաթը իլէ իմթիզաճա կէթիրմէք գօլայ օլմուզ:

3. Ունեւորի եւ մահաւորի թէտրիսաթը պիրէշտիրմէք: Էօյլէ պիր փրօկրամ թէր-թիպ էթմէք քի՝ անտէ խոռոռաի վէ մահաւորի թալիմ ուսուլմինին իչինտէ պու-լունսուն: Զօճուգ մէքթէպտէ իքի ալըր թալիմ ուսուլը կէօրմէիպ, պիր թէր-թիպ իչինտէ հէմ պիւթիւն տիւնեա իլէ հէմտէ տէրհալ մուհիթի իլէ ահէնկտէ օլան պիր վարլըգ մազամընտա նէմա պուլուն: Պու հալտէ պազը խուսուսի տէրսէր ուսուլմիլէրին իչինտէ վէրիլէպիլիր, մէսէլա, ուսուլմի ճօղրափիա վէ մահաւորիս: Պազը ուսուլմի տէրսէր խուսուսի ուսուլտա թալիմ էալիլէպիլիր, մէսէլա, իսան՝ չօճուգլարըն մուհիթ վէ մէշլուլի-յէթլէրի իւղէրինտէ էօյրէալիլէպիլիր: Պա-զը խուսուսի թէտրիսաթտա տա ուսուլմի-լէր իսիսալ էալիլէպիլիր: Մէսէլա զըրաաթ-տա ճօղրափիա, չօպանլըգտա իլմի սըհէթ:

Քէօյ մէքթէպլէրինէ խուսուսիյէթ պախշ էաէճէք էսասի ունուլըրար նէ՞ օլապիլիր: Մէսէլէնին հայաթի վէ ամէլի իօղթասը պու օլաուլընտա շիւպհէ եօգ սըր: Պու պապտէ էսասի օլան իլք նօգթա պիր միւլէմիլէր մահաւորի ճօղրափիա տ ր: Քէօյիւ չօճուգ էվլէլա մուհիթիսի պիլ-մէլի: Զիֆթ սիւրէրքէն՝ թարլասընը, սղ-լազ կիւտէրքէն՝ տէրէլէրի վէ թէփէլէրի, վասիլէրի վէ օրմանլարը ութհի պիր սուրէթտէ սէյր էյլէմէսի քեափի տէլիլ տիր: Զօճուգ՝ քէօյիւ իլէ ուսուլ քէօյլէրին՝ ճէհէթ, մէսափէ վէ միւնասէպէթլէրինի, պուրալարտան չըգան մահաւորաթըն էն-վաընը վէ էհէմիլիյէթլէրինի, գայալարըն

ճիւնսինի, թօփրազլարըն խասսիյէթլէրինի, ուսուլը զէր ու թիմարտա էլզէմ մէպտէ-լէրի, մէվգիլին չէմ, ըիւզլար, եազմուր վէ ըսթուպէթ իլէ իրթիֆալարընը նէ գաաար էրքէն էօյրէնէպիլիր իսէ օլ գա-տար իսթիֆատէ էալպիլիր: Վազաա պուշլար էիւքսէք խուսուլար իսէ տէ, տրանըլան պու տալիլէլէրին ֆէննի պահա-լար օլմայըպ, անճազ պիր չօճուլըն պիլէ անլայապիլէճէլի սատէ էսաս վէ ի-զահաթլարը սըր քի, չօճուլա անլէրին աղիմ խայր օլապիլիր:

Քէօյ մէքթէպլէրինտէ կէզմէփ վէ կէօր-մէփ իչինտէ գիյատէ մահալ վէրմէք իճապ էտէր: Շէհր մէքթէպլէրի իչինտէ պու զա-լուրի տէլիլ տիր տէմէք իսթէնիլմէզ, անճազ քէօյլէրտէ պուշլուն իչինտէ խուսուսի իհիթիյաճ վէ միւնասէպէթ վար տըր: Քէօյ-լէրտէ տըլթ ու էտէվաթ պուլունմալ վէ նիլէ իլմի թէճրիպլէր գապիլ տէլիլ տիր: Միւղէխանէլէր եօգ, վէ ճէմ օլ-մուշ իլմի խաղինէլէրտէն իսթիֆատէ է-ալիլմէզ: Նիլէ քէօյլէրտէ խալիթա պիլէ պուլունմալ: Լաքին չէհրլէրտէ փէք միւշ-քիլ օլան կէզիպ կէօրմէլէր, քէօյլէրտէ հազըր վէ գօլայ տըր: Լայըզլը պիր փրօկրամ վէ էհիլիյէթի պիր մուալլիմ թահթընտա պիր քէօյ չօճուլու թապիլի վէ ըիւզի գալտէլէրի, նէպաթաթ վէ հայվանաթըն առէթ վէ խասսիյէթլէրինի վէ նիլէ հա-գիպաթլարը քիթապսըզ ըէսալէսիլ էօյ-լէնէպիլիր: Պու կէզմէլէր հարէքէթ ի պէտէնիլէ իչինտէ կիւղէլ ֆուրաաթլար տարլ էաէր: Եօլտա ժիմնասթիք, մէքթէպէ եէթիլինճէ տէրս:

Սիզէ սուրէթ ի չէտիտէտէ իտարէ ի քէլամ էլլէր իսէմ, թէաճճիւպ էթմէլի-նիլ, շիւնքի հաղիպաթ ազաա վէ գուվ-վէթի տիր:

«ԷՕՐՆԵԿ ԱԼՍՈՆԱՐ»

ՄԻՒՍԱՊԱՊԱՊԱ ՀԻՔԵԱՅԵՍԻ

Կէչէն սէնէնին սօնունտա Բահնիրմա ալթը մէքեաթիպի ալիյէլէրիմիդին սինեօր սընֆ շակիրտլէրինի պիր միւսապագայա տալէթ էյլէմիշ իտի: Անլէրաէն էն էյի պիր հիքեայէ եազանա 1 Օամ. լիր. վէ իքինճի տէրէճէտէն էյի օլանա 1/2 ինկ. լիրա վէ տիկէրլէրտէն Բահնիրմատա նէչրի միւնասիպ կէօրիւլէնլէրէ պիրէր մէճիտիյէ վէրիլէճէք իտի: Թային էտիլէն միւստէթ զարֆընտա Այնթապըն Մ. Թ. Գօլէճինտէն, Ազհնական Ազգ. մէքթէպտէն, ձէնանեան Գօլէճինտէն վէ Իսկիւտարըն Կարապետ-եան իտատիսինտէն պիրէր նագլիյէթ կէօն-տէրիլմիշ տիր: Պունլարը պուրատա 7 ա-զատան իպարէթ պիր հէյէթ թէֆթիշ էտիպ քէնտի գարարլարընը վէրմիշ տիր-լէր: Հէյէթ ի մէզքիւրէնին գարարընճա, պու տէօրթտէն Ազն. մէքթէպի թալէպէսին-տէննազար Յ. Մէրախանեան էֆէնտիւնինքինէ պիրինճի միւքեաթաթ թէվտի էտիլմիշտիր: Հէյէթ ի միւմէյիյիզէ՝ տիկէր իւլլէրին Բահ-նիրմատա նէչրինէ լիւզում կէօրմէտի-լէր իսէ տէ, մէգալէլէրինի հազըրլամագ իչիւն էփէյի էմէք վէրմիշ օլմալարընա նա-զարէն անլէրին հէր իւլլիւնէ տէ 6 այլըգ Բահնիրմա իհտա էյլէմէյի թէնսիպ էյ-լէմիշլէր տիր: Պու էֆէնտիլէրին իսիլէրի պէրվէճհի աթի տիր: Մ. Թ. Գօլէճաէն Գէորգ Յ. Տայեան էֆ., ձէնանեան Գօլէ-ճինտէն Ղեւոնդ Պէրպէրեան էֆ., Կարա-պետեան իտատիսինտէն Յարուլիւն Միր-ճանեան էֆ.: Բահնիրմա պու տէօրթ էֆէնտիլէրէ տէ պէյան ը թէչէքքիւր էտէր:

Բահնիրմա

1.

Խօշ պիր պահար ազչամը իտի:

Շէմն ը միւնիր՝ քէպուտ տաղլարըն ար-գասընտա, քէնտի իսթիրահաթկիհանա շէքիլիօր վէ անա պէտէլ Շարգ ափազըն-

տան մահիլթապ, պիր ընկի աթէչին իլէ եօգարը եիւքսէլէրէք, ըու ի զէմինէ հիւ-ճիւմ էտէն զուլմէթի տէֆէ չալըչլօր ի-տի իսէ տէ, անտէն տահա զիյատէ մա-խուֆ, պազը սիյահ կէօլկէլէրին թէչէք-քիւլիւնէ սէպէպ օլույօր իտի:

Պու էննատէ, պիր կէնճ, մէզարիսթանտա թապէ պիր գապը իւլլէրինէ գափանմըչ աղլայօր վէ «Օ՜ֆ, տայանամայօրմ, եիւ-րէյիմ եանըյօր... Ամա՛ն, պէն ճանի իմ... Եփվէթ պիրատէր, սէնին էօլիւմիւնէ պէ՛ն սէպէպ օլտում... Պէ՛ն սէֆիհ, նանքէօր արգատաշ... Բէճա էտէրիմ պիրատէր, պանա ափվ էյլէ: Լաքին նէ՛, ա՛ֆվ մը... Խայր, պէն ափվ օլունմաղա տէյիլ, եա-չամաղա պիլէ լայըգ տէյիլիմ: Պէն տա-խի մահվ օլմալըյըմ...» տէյէրէք քէնտի քէնտինի մէզար թաչլարընա վուրույօրտը: Պիր տգ սօնրա, վիւճուտտա հալ գալմա-տը, պայըլըպ, օլ մէզարըն եանընա տիւշ-տիւ: Լաքին տէրհալ թէքրար այաղա գալգտը վէ քէնտի քէնտինէ, «Պու նէ՛... Պէն նէ՛» եափըյօրմ: Քէնտիսի պանա պունը՝ մը թէնպիհ էյլէտի: Սօն վասիլէթի պանա պո՛ւ մը իտի... Եօ՛գ, եօ՛գ... Իշթէ հէման պու տագիգէտէ կիտիպ պէնիմ խըտմէթիմէ պաչլայաճաղըմ: Ի՛իտիպ պէ-նիմ կիպի չափիլընլարա սէօյլէյէճէյիմ— Պէնտէն էօրնէկ ալընլար,» տէտի:

Վէ իշթէ շէհրէ տօղրու գօշույօր:

Շէհրին իտատիսինին 1903 սէնէսի միւնթէհիլէրի արաւընտա, իքի կէնճ — Արամ վէ Ղեւոնդ—տիգգաթ ճէլպ էտիյօր-լարտը: Արամ՝ սինն ի սաղիրինտէն պու-անէ տէկին, մուխիլլի ախլագ ու սիյրէթ օլան հիչ պիր կէօնէ հարաքէթտէ պու-լընմամըչ իտի: Ղեւոնդ իսէ, հէնուլ իքի սէնէ մուգատտէմ, մէքթէպին մարուֆ ախլագսըգ վէ թէնպէլլէրինտէն սայըլըր իքէն, էլէեվմ Արամտան սօնրա պիրինճի

տէրէճէր ի հրապ Եթմիշ իտի : — Լեւոն հալը հազըրտա պուլունտուղու շու շէ-
րէֆլի հալը իշին Արամա միննէթտար իտի :
Լեւոն վարթա ի հէլաքա տողրու գոյար
իքէն, Արամ քէնտինի թաթմը, Էօնիւն-
տէքի կիրտապը քէնտինի կէօսթէրմիշ
իտի : Հէր մէքթէպտէ օլտուղու կիպի,
օլ մէքթէպտէ տախի պուլունան պազը
մուրտար արգատաշլըզլարտան քէնտինի
սագընարմըշ իտի :

Հէր իքիտի տախի մէքեթիպի ալի-
յէտէ իքմալը թահսիլ Եթմէտիլէր : Արամ
ֆագըրը հալ սէպէպինտէն պիր մաղաղատա
քիթապէթլէ իշթիղալ Եթմէյէ մէճպուր
օլտու : Լեւոն իսէ փէտէրինէ մուափէնէթ
իշին քէնտի թիծարէթիտանէլէրինէ կիրտի :

Արամ պու չարշու ալէմինտէ քէնտի
էպի սիյրէթ ի մէմտուհէ վէ ախրազը հա-
սանէսին տահա զիյատէ գուվլէթլէշտիր-
տի : Լեւոն իսէ պու տիւնեատա քէնտի
քէնտինի քեամիլէն հիւրը պուլուպ ֆանի
շլլէրէ հէվէսլէնտի վէ պազը խարիճէն
փարլազ արգատաշլար եաղալայըպ, Ա-
րամը, քէնտինին սատըզ մահրէմինի, եամվաշ
եամվաշ պրաղմաղա, վէ պու սէպէպտէն
կիւնտէն կիւնէ տիւշմէյէ պաշլատը :

Արամ Լեւոնըն պու հալընը կէօրէրէր
փէք տիլխուն օլտու, վէ չօգ տէֆա քէն-
տի իշինի պրագըրպ անա քէնտի Էօմրինէ
տիգղաթ Եթմէսի իշին լազըմ օլանը
սէյլէտի վէ եափտը իսէ տէ սէմէրէսիղ
գալըր : Արամ արթըզ Լեւոնըն թագէ,
շիք վէ զէնկին արգատաշլարը արասընտա
հիշ մէսապէսինտէ գալըպ սէօղլէրինին ա-
լա Էհէմմիյէթի եօգ իտի : վէ պիր կիւն
քէնտինտէն շու ճէվապը ալար, — «Պէ
ատամ, սէնտէ տախմա սօղուզ սօղուզ
նասիհաթլար վէրիյօրսըն, իշթէ պէօլիւ-
տիւք, առէմ օլտուգ : Կէնճ տէտիյին
պիր ալ տա քէյֆ սիւրմէլի, կէնճիյին
շարթլարընը — լագը իշմէյի, հէր նէվ
ատէմէ գօնուշմաղը — Էօյրէնմէլի : Նէ

օլուր, տտէմ սիկարա, լագը, իշէրէք,
գահվիխանէյէ կիտէրէք առէմիլքտէն չը-
գա՞ր մը, հէփսինի տէ Էօյրէնմէլիյիղ, լա-
զըմ օլուր, ալըշմալըյըլ, ալըլմալըյըլ : »

Արամ Լեւոնը զանն Եթտիյինտէն զի-
յատէ տիւշմիւշ կէօրէրէք մէյուս օլտու,
վէ անտէն սօնրա եանընա տախի կիթմէյէ
ճէսարէթ Էտէմէյիպ անճագ կէրիտէն ա-
նըն ֆէնալըզտա թէարիճէն իլէրլէտիյինի
թէէսսիլփլէ սէյր Էյլէր վէ չօգ վագթ քէն-
տի քէնտինէ տիւշիւնիւրաիւ, — Միլլէթի-
միզտէ նէ գատար մուրտար կէնճէր վար
քի, պու Լեւոն կիպի թէճրիպէսիղ վէ
տուրագսըղ նէվճիլանյարը ափլայօլար վէ
քէնտիլէրին առէմիլքտէն չըգմըլ օլտուգ-
լարը տէյիլ անլէրի տէ քէնտիլէրտէն պէտ-
թէր Էտիյօլար : Հէլէ Լեւոնըն շու ար-
գատաշլարընա պազ, խարիճէն ճիւմէսի
տէ միւթէալլէմ կէնճէր տիրլէր, լարին
տախիլէն էն Էհվէն թէսափլուրլարա խըա-
մէթ Էտէրլէր . . .

Անը պիր կիւն գահվիխանէտէ սիյրէթ-
սիղ պիր գաշ կէնճէրլէ պիրիքտէ լագը
իշմէքտէ կէօրտիւ : Լեւոն այագ իւզէրին-
տէ գատէհ էլինտէ «Աշղընըզա» տէյօր
իտի : Եազը՞գ, Լեւոն իյք աարմը ալմըշ
իտի, վէ իքինճի, իւշիւնճի . . . աարմա-
րը տախի ալար : Լարին օ ալըշլօյր իտի,
«ալըլլօյր» իտի :

Արամ քէնտի գատիւմ տօսթլուզ վա-
զիֆէսինի սօն տէֆա օլարագ իֆա իշին
Լեւոնա շու մէալտա պիր թէզքէրէ եազըպ
կէօնտէրտի, — «Պիրատէր, պազը նա-
պէճա ահվալտա պուլունտուղունուղը Է-
սէֆլէ կէօրիւյօրըմ վէ իշիտիյօրըմ անլէր
Էլէվմ օ գատար Էհէմմիյէթի կէօրիւն-
մէզլէտէ միւսթաղպէլ իշին պէօյիւք պէ-
լալարըն գափուլարը ալը . . . , լէճա Էտէ-
րիմ պիրատէր, սօն տէֆա օլարագ սէօյ-
լէյօրըմ, օլ արգատաշլարտան վէ անլէրին
հէվէսաթլընտան ֆարիղ կէլինիղ . . . » Լե-
ւոն պունու օգուտու, պիր ազ տիւշիւն-

տիւ, չիմտիքի արդատաշարքնը վէ տէվ-
րիչանէ էօմր թալէպ էտէն Արամը մուգա-
յէսէ էյլէտի... թէզքէրէյի երըթտը աթ-
տը... : Թազէ ըրւֆէգասը էյի իտիլէր,
անէր պիգայտ զէվգ ու սէֆա էօմրիւ թա-
լիմ՝ էտիյօրլարտը : «Վաթան, միլլէթ պի-
զիմ՝ Նէ՞յիմիզէ լազըմ» տէտի, վէ քէնտի
մէսլէքինտէ տահա զիյատէ պիր իշթիհա իլէ
տէվամ էյլէտի : Պիր ան էվլէլ «ատէմ օլ-
մագ» իսթէյօրտու վէ օլտյօր իտի... :

Պիր գաչ սէնէ կէչտի. Լեւոնն էպէ-
վէյնի քէնտիինն պու ահվալընա տայանա-
մագ օլտուլար, վէ «Պու էվլէնմէք իսթէ-
յօր, աննն իչինն պու կիպի հարաքէթլէր-
տէ պուլունույօր,» աէյէրէք, տահա 21
եաչընտա իրէն անը էվլէրտիլէր իսէ տէ,
Լեւոն էսքի թապիաթընը պրազմատըզ-
տան մատա, անը տահա զիյատէ թազ-
վիյէ էյլէտի : Իրի չօճուգ փէտէրի օլտու,
Լեւոն եինէ ազըլլանմատը. զաթէն իրա-
տէթինի զայիպ էտիպ, քէնտի քէնտինի
իտարէ էտէմէյօր իտի, — ֆէնա արզուլա-
ընա պիր էսիր իտի. իշթէ պիր տէ գու-
մար օյնումաղա թուլթուլը վէ պիր գաչ
այ զարֆընաա, փէտէրինի 150—200 լիրա
զարարա կիրիֆթար էյլէտի : Պիչա՞րէ ատէմ,
քէնտինի էվլէրտիյինէ չօգտան փէչիման
օլմուչ իտի իսէ տէ, էլինտէն պիր շէյ
կէլմէյիպ, անճագ եազըն վազթտան իֆ-
լասընը թէֆէքքիւրլէ մուզթարըպ օլտյօր
իտի :

Արամա կէլինճէ, 4 սէնէ քիթապէթ-
տէն սօնրու, քէնտի սըտգ ու մէհարէթիլլէ
էֆէնտիսինն օ գատար էմնիյէթ վէ թէ-
վէճճիւհինիւ գազանմը իտի քի, մէր-
գում՝ անը, քէնտի էվլատը Յակոբ իլէ
շէրիք էյլէյէրէք, անէր իչինն այրըճա պիր
մաղաղա աչոր :

Պու իքի կէնճէլը, պիրի պիրլէրինէ օ-
լան մուհապպէթլէրի վէ իտուտուա Արա-
մըն տիգգաթը սայէսինտէ, հէման իւչ
սէնէ զարֆընտա քէնտի սէրույէլլէրինի
իքի գաթլատըլար :

Շէրիքի Յակոբ նիշանլանտը, վէ քէն-
տինին տէ սիննի արթըգ քէմալա էրմիշ
օլուպ, միւսթագպէլինի տախի թէէմին
էթմիշ օլտուղունտան, քէնտիսի տախի
նիշանլանտը : Սէքիզ այ կէչտի. պիր գաչ
հաֆթա սօնրա, հէր իքի շէրիքին պիրլէք-
տէ վէլիմէ զիյնէթի իճրա օլունաճագ իտի :

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

Տ Ի Ի Ն Ե Ա Վ Է Մ Ի Ի Մ Ի Ն

Տիւնեա թապիրիլլէ պիր էօմր, պիր
մէսլէքի մոնէվի տնլաչըր : Աննն էսասի
իսաթթարը թէնփէրէսթլիք մատտէփէ-
րէսթլիք նէֆափէրէսթլիք օլուպ, պու իւչ
հալ հէր տիւնեալի ատէմին էօմրիւնտէ
միւշահատէ օլունուր : Վէ պուլլար իւչ
ֆարգըլ իւնտիւրլէր օլմայըպ անճագ այնի
սիյրէթին ֆարգըլ ճիհէթլէրի տիր :

Միւմին տիւնեատան այրը սըր : Ել-
պէթ զէմինին թօփրտղընտան վէ էօմրիւն
ալագալարընտան տէյիլ, անճագ տիւնեա-
վիլիք մէպտէսինտէն այրըլըշ տըր տէմէք
իսթէնիլիք : Աննն էօմրիւ պէչէրին աաի
մէսլէյինտէն էսասին միւթէֆէրրիգ տիր :
Միւմինի տիւնեատան այրըն գուլվէթ Բրիս-
տու սըր : Բրիստուրն անա իլճագ էթտիյի
ճէտիա վէ ըուհանի հայաթ անը թէն վէ
նէֆսին գանունընտան խէլաս էթմէքէ,
հայաթը ճիսմանիյէտէն քիւլլիյէն ֆարգըլ
օլան պիր հայաթ իլէ անը մութթատըֆ
գըլար : Աննն աթվար վէ ախլագընտա
կէօրիւլէն էսասի թէպէտաիւլ պու սէ-
րունի թէճէտաիւտիւն նէթիճէսի տիր :
Ագտէմճէ քէյֆ հիսս էթտիյի շէյլէրտէն
սօղուր : Սապըգա սէվմէտիյի աաթթ վէ
ալագալար քէնտինէ շիրին կէլիք : Պիւ-
թիւն էօմր չապատըզ վէ թապիի թարզտա
տէյիլիլիք : Էօրիւ գապուգ աղաճըն իւզէ-
րինտէն տիւշտիւյիւ միսիլլու տիւնեալիլիք
տախի միւմինին իւզէրինտէն սօյուլուր :
Միւմին տիւնեատա գալըր, ամմա տիւն-

եապիլիքստէն չըգար : Յիսուս՝ «Պէն տիւն, եատան տէյիլիս» տէտի քէնտիսի հազգընտա : «Անէր տախի տիւնեատան տէյիլ տիրէր» տէտի շակիրտլէրի հազգընտա : Հէր իքի սէօզիւ տէ տօզրու տըր :

Ասրըմըզտա տիւնեա իլէ միւմինին պէյնինտէքի թէֆրիգի գալտըրմագ պապընտա գուվլէթլի մէյլ հիսս էտիլիյօր : Ինճիլին սէրթ սէպէնէն հազիգաթլարլընը պիր միգտար եուճաթմագ իսթէյէն փէյլամպէրլէր վար : Նի՛չիւն տար գափույը վէ էնիփիլ եօլու կէնիչէնտիրմէյէլիս քի տահա չօգ առէմէր կիրէպիլին : Պու մէյլէ պիւթիւն գուվլէթլէ մուգավէմէթ էթմէք լազըմ տըր : Խէլաւըն չուրուսունը թատիլ էթմէյէ նէ՞ մէզունիյէթիմիլ վար : Տիւնեայը՝ Իպնի Վահիտիլի վէրմէք տէրէճէսինտէ սէվէն Ալլահ հայաթը էպէտիյէ վապըլ օլմագ իյիւն քէսրի նէֆուտէն զայրի պիր ճատտէ թափիյէ էթմէմիչ տիր : Տիւնեալիլիքստէն՝ այրըլմագտան պաշգա թարիգի նէճաթ եօգ տըր : Յիսուս տիւնեատան տէյիլ տիր : Անըն հիսսիյաթը, սաիգալարը, իւմիտլէրի, հասրէթլէրի, քէյֆլէրի, ալագալարը, պիր սէօզ իլէ էօմրիւ տիւնեանընքինտէն պիլքիւլիյէ ֆարգըլ օլմալը տըր :

Պունտա պիր իլահիթէտպիր օլտուզունը եազինէն պիլիլիլ : Միւմինի տիւնեատան թէֆրիգ էթմէքտէ Ալլահըն մագսէտինին պէչէրի անըն վասըթասըյլէ խէլաս էթմէք օլտուզունա չիւպէն էտէմէզիլ : Հէր միւմին խէլաս գուվլէթի տիր : Մէգքիւր գուվլէթին մէրքէզի անըն տիւնեայա զայրի միւշապիհ օլան սիյրէթի տիր : Տիւնեա քէնտիլին օլմայան էօմրլէր սայէփինտէ իսլահ ու խէլաս օլաճագ տըր : Տիւնեանըն րէնկինի իւզէրիմիլէ ալարագ տիւնեայը թէպտիլ էթմէք իմքեանսըլ տըր : Տիւնեալիլիլին զըտուր օլան էօմր, վէ անճագ օլ նէվ էօմր, տիւնեայա խէլաս կէթիրէպիլիլ : Անլէրին կիտիլինէ ու

յան առէմտէն ալէմ իչիւն իւմիտ եօգտըր : Ույմայան առէմ տիր քի, պէչէրիյէթին գալպինէ ճէտիտ վէ փսք գան իլհագ էտէպիլիլ :

Էօյլէ իսէ տէրունի գուտսիյէթ իլէրուհանի ֆաալիյէթին պէյնինտէ պիր զալուրի ալագա օլմագ կէրէք տիր : Պիրի աիկէրինին սէպէպի օլտուգտան մատա, էվվէլքի սօնրաքինին նիսպէթինի թային էտէր : Պիր միւմինտէն նէչէթ էտէն մանալի գուվլէթ անըն տէրունի հայաթընա քեամիլէն միւթէնասըպ օլուր : Բէվիլի տիւնեանընքինտէն նէ՛ գատար ֆարգըլ իսէ անճագ օ տէրէճէաէ տիւնեայը Ալլահըն պիլկիլինէ կէթիրէպիլիլ : Ալմըլ օլտուզընը՝ պէս անը վէրէպիլիլ : Պիլտիլինի, պէս անը սէօյլէյէպիլիլ : Եաշատըլընը, պէս անը իլհագ էտէպիլիլ :

Իմաի միւմինին էօմրինտէ իքի այրը վէ միւվագի խաթթը հարքէթ նիւմայան օլուր : Օ հէմ տիւնեատան այրըլմագտա հէմ տիւնեայա տալմագտա պուլունուր : Ախլագի մէպտէ վէ րուհանի հիսսիյաթ խուսուսունտա կիւն պէ կիւն տիւնեատան այրըլլր : այնի վագթտա թէսիր վէ ֆաալիյէթ ճիհէթիլլէ կիթտիքճէ տիւնեանըն էօմրինէ կիրէր : Տիւնեալիլիքստէն խէլաս օլմագ վէ տիւնեայը տիւնեալիլիլին էլինտէն խէլաս էթմէք Ալլահա հազլաշմագ, վէ Ալլահը պէչէրէ պիլտիրմէք, իլթէ միւմինին միւքէլլէֆ օլտուզու վագիֆէ :

«Սիգ եհրին քուզուսընըգ :»

«Սիգ սիւնեանըն նուրուսընըգ :

ՄԱՐԿՈՍ

Էրքէքլէրին ալիճէնապ վէ ֆազիլ օլմասընը խաթէր իսէնիլ, գատընլարա ալիճէնապըլ վէ ֆազիլէթ էօյրէտիլիլ :

Տէրունի սէֆալէթտէ էն պէօյիւք գատալլէթ՝ մէսուտ կէչիլիլէն կիւնլէրին վարիտի խաթը օլմասը տըր :

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

ԻՐԱՆՏԱՍ ԿԵՊՐԼԷՐ

ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ ԷՖ. ՍՈՒՔԵԼԵԱՆ

2.

Պիր կէնճին նըշանլանաճաղը ուրաւատա ,
անըն վալիտէյնի գըզ Էվինէ պիր եիւ-
զիւք , էլպիսէ վէ պիր մըգատար փարա
կէօնտէրիր . պու մէպլաղըն տաիմա թէք սոյը
օլմասը շարթ տըր , 11տէն 101 քուլման
օլապլիլիր : Կէնճ թարափը քէզա գըզըն
հէյիլէրէրինէ , պիրատէրլէրինէ վէ սաիր
եազըն Եղրապատընտ էլպիսէ կէօնտէրմէ-
լի տիր : Իքի կիւն սօնրա կէնճ՝ քէնտիար-
գատաշարըյէ գըզըն Էվինէ կիտէր : Իըզ՝
եիւզիւնիւ շարգա չէվիրէրէք , կէնճ թա-
րափընտան կէօնտէրլիլէն էլպիսէյի կիյէր
վէ եիւզիւլիւ փարմաղընա տագար , պու
տուրէթլէ նշանլանմագ քէյֆիյէթի իլան
էտիլմիշ օլուր , վէ կէնճին կէրի չէքիլէճէյի
սըրատա , գըզ տիզ չէօքէրէք եիւզիւնիւ
անըն իքի էլլէրի իյինէ գօր , օ վագթ կէնճ
տուրուպ գըզը գալտըրըր , լաքին պու
վագթտա գըզ՝ նշանլըսընըն պօյնուճա
կիւլտէն պիր կէրտանլըզ թագըպ , էլինէ
պիր ճէվիլ իլէ պիր տէսթէ կիւլ վէրմէլի
վէ . այնի վագթտա տիկէր պիր ճէվիլի
եէրէ աթըպ եումուրթա կիպի գըրմալը
տըր : Շունը տա իլավէ էաէլիմ քի , գըր-
մըզը կիւլ՝ Կէպըլէր արասընտա զայթթլէ
մագպուլ օլուպ , անլէրին ճիւմլէ տինի
այինլէրինաէ մուհիւմ պիր եէր թուլթուր :
Իզտիվաճ իչիւն թային օլունան կիւնտէ
նշանլանմըշ օլան կէնճ վէ գըզ՝ հէր պիրի
քէնտի խանէսինտէ եըյգանմալը վէ իւ-
թիյար գատընլար սապահտան ագչամա
գատար աթէչէ իլահիլէր թէրէննիւմ էթ-
մէլի տիլլէր : Կիւնէշ պաթմազտան իքի
սաաթ էվլէլ , կէնճ վէ գըզ՝ խանէլէրինի
թէրք իլէ ումումի իզտիվաճխանէյէ կի-
տէրլէր , պուրատա էրքէք վէ գատընլար
այըր օտալարտա տուրմալը տըրլար : Էր-
քէլլէրին ճիւմլէսի տէ թէքմիլ պէյազ

էլպիսէ , գատընլար խտ մուլթէլիֆ ըէնկ-
տէ ֆիսթան կիյէրլէր : Հէր պիր էրքէյէ
պիր տէսթէ կիւլ վէ կիւլ եափրաղընտան
գաթէշու թէսմիյէ օլունան պիր տէմէթ
վէրիլիր : Կիւնէշ պաթմաղընտա , կէնճ՝
շաղընըրլարը , արգատաշարը վէ միւսա-
ֆիլլէրլիլէ գատընլարըն պուլունտուղու
օտայա կիրէր , պուրատան պաշ քեահինին
հուզուրընա կէթիւրիւլիւր , այնի վագթտա
գըզ տա պու հուզուրա կէթիւրիլիր : Հէր
իքիսի տէ եիւլլէրի շարգա օլմագ իւզրէ
տանտալիայա օթուրուրլար , հէր պիրինին
եանընտա հէր հալտէ , էվլի , մահ-
ճուպ վէ ագըլը պիր շահիտ տուրուր : Պաշ
քեահին՝ իքի թարափընտա աթէշ օճագ-
լարը օլտուղու հալտէ , անլէրին գարշըսըն-
տա օթուրուր : Կէնճի վէ գըզը եէկտիկէ-
րինտէն այըրմագ իւզրէ արալարընա խա-
ֆիֆ պիր փէրտէ թուլթարագ Ավէսքա-
տան օգուր վէ անլէրի պիր իփ իլէ 72
տէֆա տիյիւմլէյէրէք պաղլար , 72նճի
տիւլիւմտէ , կիւլլէյի՝ քէնտինի կէլինինտէն
այըրան փէրտէյի աճէլէ իլէ եըրթըպ եէրէ
աթար : Օ վագթ իթթիհիտա իքմալ էտիլ-
միշ օլուպ , անլէրին թէէհհիւլ էյլէտիլլէրի
իլան էտիլիր : Իքինճի կիւնտէ , հէնի էվլէ-
նէն պու չիֆթ՝ հէյքէլէ կիտիպ տուախան
օլուրլար : Կէպըլէր արասընտա ճիհազ ու-
տուլու եօգ տըր , լաքին թէէհհիւլտէն 4
կիւն էվլէլ գըզըն վալիտէյնի՝ էվ իչիւն
լաղըմ օլան էչեա վէ մէֆուլշաթը օղլան
էվլինէ կէօնտէրլիլէր : Կէնճ տախի գըզա
ալթուն , էլմաս վէ սաիր զիգըլմէթ հէտի-
յէլէր թագտիմ էաէր : Կէպըլէր պիր-
տէն զիյատէ դարը ալմաղլար , թալագա
խտ , էրքէյին 7 սէնէ զայպուպէթի , եա-
խտ գարը թարափընտան զինա վուզուր
նէթիճէսինտէ անճագ միւսատէ էտիլիր :
Ճէնագէ մէրսսիւմի : Մէզարիսթան՝
էհալի վէ մէքէնտէն ուզագ , տաղլարըն
թէփէսինտէ պուլունուր : Ճէսէտլէր տէֆն
էտիլմէյիպ , կիւնէլին ալթընտա եըրթընը

գուշարուն հիւճիւմինէ թէրք էտիլիւր, պու գուշարա տօգունմաղա միւսաատէ եօգ արբ: Պու ուսուլ՝ թօփրաղը վէ սուլլ մուր- տարլամաղը գաթի սուրէթատէ մէն էտէն մագսա/ի/ի/ նիզամընըն նէթիճէտի տիր: Ճէսէտ զայէթլէ նափաք ատտ էտիլիպ, հէր քէս անա տօգունմագտան սագընըր: Պիր քիմնէ գազաէն պու պէսպախթըղա ուղրար իսէ, կիւնըրլէ խուսուսի ալին վէ տուալարլա քէնալինի թաթհիր էլլէմէլի տիր: Ճէսէսլէրի թաշըյան վէ նէսաա Սալար թէսմիյէ օլունան խուսուսի ա- տէմլէր՝ հէր քէս թարափընտան մէնփուր օլուպ, անլէրին ախէլլէրլէ իսթիլաթ էթմէ- լէրի մէմուս ալըր, անլէր՝ շէհրին եա քէօյիւն խարիճինտէ թէմէքքիւն էտիպ, էհալիյէ կէօրիւնմէմէյէ մէճպուր տըրլար: Պիր քիմնէ վէֆաթ էտէր էթմէզ, պէյազ էլլիսէ վէ էրտիվէն կիյինմիշ օլան պու նէսաա Սալարլար եէթիշիպ, ճէսէտի պէյազ պիր չարչաֆա սարարագ տէմիր պիր թապուլթա գօրլար վէ Տէխլ թէսմիյէ օլունան մէզարիւ- թանա կէօթիւրիւրլէր: Էհալի անլէրի տա- մա 72 այագ ուզադտան թագիպ էլլէր: Տէխլին պուլունտուղու տաղըն էթէլինէ եէթիշիլլէրինտէ, ճէնազէ պէօյիւք պիր թաշըն իւզէրինէ գօնուլուր, ճէմաաթ պի- ռէր տէֆա էլլիլէրէր կէրի տէօնէր, օ վազթ նէսաա Սալարլար ճէսէտի ալըպ տաղա չըգարլար, ճէսէտի սարղըսընտան չըգա- ըրպ Տէխլին սուրլարը իւզէրինէ գօրլար: Ճէսէտ՝ գուշար թարափընտան նէ գատար թէզ եէնիլլիսէ, միւթէվէֆֆա օ գատար կիւնահաղ վէ մուգատտէս ատտ էտիլիւր: Նէսաա Սալարլար ալտէթ էթաիլլէրին- տէ, ալին էլլիսէլի կիյէմէզլէր, հէր շէլի հաթթա գունտուրալարընը պիլէ, պու մագսէտէ գաղըլըլ պիր գուլույա աթ- մալը վէ իւզէրինէ պիր մըգտար թուզ աթմալը տըրլար:

Աթէշ՝ քէնալլէրճէ մուգատտէս ֆարզ օլունտուղունտան, կէպըլէր աալա սիկարա

իշմէզլէր վէ պիր ըշըղը իւֆիւրէրէք տէ- յիլ, անճագ էլլէրինի եէքտիլլէրինէ վուրա- րագ սէօնտիւրիւրլէր: Աթէշ հէքէլինտէրի աթէշ աալա սէօնտիւրիւլմէլիպ, անճագ պաշ քեհահին թարափընտան նէզարէթ օ- լունմալը տըր: կէպըլէր հագիգաթա օլ գա- տար իթիպար էտէրլէր քի, հիշ պիր գա- տար անլէրին սէօզիւնէ շիւպհէ էթմէզ: կէպըլին եալան սէօյլէմէզ իտիյի պիր զարպը մէսէլ օլմուշ տըր: Անլէր արաաընտա ֆա- գիր եա աիլէնճի աալա պուլունմազ: Ֆա- գիրլէրէ եարտըմ իշիւն հալը հազըր Սօ- սիալիսթլէրի: քինէ պէնլէր ումուլի գիյա- ֆէթ ուսուլլարը վար տըր: Կօհամպար թէսմիյէ օլունան պու ումուլի գիյաֆէթ- լէր՝ հէր մէվսիմտէ իճրա էտիլմէք իւզրէ սէնէտէ տէօրթ աէֆա թէրիթիպ էտիլիպ, ֆագիրլէրին միւթագպէլ հալաիճի թէ- տարիք էտիլիւր: Էօլիլլէրին սօն մագարըլ իշթէ պուրասը տըր: Վիւճիւտտէ քէմիք- տէն մատա պիր շէյ գալմասաղընտա, կէպըլէր աիգգաթլէ անլէրի թօփլալըպ, տաղ թէփէսինտէ վաղը եիւքէք տուրը մէզարիւթանա կէօթիւրիւր վէ սէթր էթ- մէքսիլ ալըգ պիր մահալա վաղ էլլէրլէր:

Ս Օ Ն

ՄԱԼԻԻՄԱԹ Ը ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻԷ

— Նիւ-Եօրգ էյալէթի մէարըֆ իշիւն պու սէնէ 13,104,000 տօլար (2,620,800 ինկ. լիր.) թախսիւ էթմիշ օլուպ, պունըն 5,050,000 տօլարը (1,010,000 ինկ. լիր.) մէքեաթիպ ի աաիյէյէ, 490,000 տօլարը (թագրիպէն 100,000 ինկ. լիր.) մէքեա- թիպի իտատիյէյէ վէ քիւթիւպիւնէլլէրէ. 403,000 տօլարը (80,600 ինկ. լիր.) սա- ղըր վէ աիլիլլէրին մէթէպլէրինէ թախսիւ էտիլմիշ աիր: Սաղըր վէ աիլիլլէր մէք- թէպլէրինտէ 1,075 թալէպէ պուլունույօր: Մէգքիւր էյալէթին հապսիւնէլլէր իշիւն մէսարիֆիսէնէվի 715,500 տօլարա (143,000 ինկ. լիր.) վէ մէճնուն ճանիլլէր իշիւն 260,000 տօլար (52,000 ինկ. լիր.) պալիլ օլմագտա տըր:

—Մէմալիքի Պրիթանիատա թէսա-
վիւլէ պուլունան ալթուն սիքքէլէրին գըյ-
մէթի 113,000,000 ինկ. լիր. տըր: 1900տէն
պէրու 13,000,000 լիրալըգ. ալթուն սիք-
քէ իլավէ էաթիմիշ տիր: Պանգալարտա
մահֆուղ օլան ալթուն սիքքէլէր տաթի
պու հիսապտա տաթիլ տիր:

—Մ. Ամէրիգատա ֆապրիգալարտա
իլէյէն մէմուրլարն վէ քեաթիպլէրին սէ-
նէվի մաաշը վասաթ հիսապ իւզրէ 1,188
տօլար, (237 ինկ. լիր.) շմէնտըֆէր ամէլէ-
սինին սէնէվի մաաշը վասաթ հիսապ իւզրէ
518 տօլար, (103 ինկ. լիր.) մատէնլէրտէ
իլէյէնլէրինքի 675 տօլար (133 ինկ. լիր.)
տըր, չիֆթիլիլէրտէքի ամէլէնին սէնէվի
իւճրէթի 374 տօլար (75 ինկ. լիր.) տըր:
Պիւթիւն էհալինին % 38.6տը իրատ կէթի-
րէն իշ իլէ մէշլու օլուպ, պու իլէյէն-
լէրին սէնէվի իրատը վասաթ հիսապլէ ա-
տէմ պաշնա 728 տօլար (145 ինկ. լիր.)
տըր: Վատաթ հիսապ իլէ ֆամիլիա պա-
շնա սէնէտէ 1292 տօլար (258 ինկ. լիր.)
իրատլարը վար տըր:

—Նիւ-Խօրգտա 45,000 չամաշրըքը վար
տըր, 22,000 թիմարըք պուլունուպ,
պուլունարն 7,000 ի խասթալար ալ օլու-
ղունտան իշ պուլամայօրլար: Նիւ-Խօրգ
սօգազլարընը ուղունլուղու 3,740 միլ օ-
լուպ, չէհրին մէյտան հէրլէրինտէքի պաղ-
չէլէրինտէ 2,500,000 աղաճ վար տըր:
Նիւ-Խօրգ էհալիսի կիւնտէ 360,000,000
օգգա հէմէք հէրլէր: Շէհրին 100 թէա-
թօսը, 1,300 քիլիսէսի, 10,000 մէյսանէսի
վար տըր: Հօթէլլէրինտէ 41,925 խըա-
մէթճի վար, վէ չէհրտէ հէվիլիյէ 40,000
օգգալըգ պէպէք տօլար:

—Մ. Ամէրիգատա պիր սէնէտէ շմէն-
տիֆէր խաթթլարընտա 10,316 ճան թէ-
լէֆ օլմուշ, վէ 150,159 նուֆուս ինճին-
միշ տիր: Էօլէնլէրին անճազ 389ը հօլճու
իտի, վէ պիւթիւն էօլէնլէրին նըմֆընտան
ղիյատէսի խաթթլարն իւզլէրինտէն կէշմէյէ

չալըշանլար, Էաթուս խաթթլարն տէմիր Էա-
օտունլարընը չալմագ իաթէյէնլէրտէն տիր:

—Կէչէն սէնէ Պուպատա հասը օ-
լան թիւթիւն 11,400,000, Ավրսթրիա-Մա-
ճարիսթանըքի 60,000,000, Ֆրանսանըքի
17,000,000, Հինդիսթանըքի 126,000,000,
Րուսիանըքի վէ Սիպէրեանըքի 60,000,000,
Թիւրքիանըքի 61,000,000, Մ. Ամէրի-
գանըքի 270,000,000 օգգա օլմուշ տըր:

—Բատիւմ Ավսթրիատա պուլունան
Ուրանէն մատէն օճաղընտան չըգարլըր:
Ավսթրիա հիւքիմէթի՝ պու օճաղլարը
սահիպի օլան Գնիթ Սիլվա Թարուգատան
900,000 ինկ. լիր.յա սաթուն ալըպ, Բա-
տիւմը քէնտի Էտա ի ինհիստընտա ալու-
ճագ վէ պէլքի սէնէտէ 5 կրամ Բատիւմ
հասըլ էտէճէր տիր:

ՔԻԼԻՍԵԼԵՐՏԵՆ

ՔԻԼԻՍ ՔԻԼԻՍԵՍԻ

Պիր վաթթուտան պէրու խուսուսի սէպէպլէր-
տէն քիլիսէ վէ ճէմաթըմըղ ալտաընտա պիւ-
լունաթ մէյտանա կէլմիշ խաթ խաթ տէ, էվվէլա
Ալլահըն հարաըմը, վէ սանիէն Այնթապ սթա-
սիլունու վէ Այնթապ Հայիկ Ինճիլի քիլիսէսի-
նին «Թէպշիր ի պէշարէթ» հէյէթի թարաֆըն-
տան քիլիսէսիլէ խոտէթէն իրտալ օլունմուշ
օլան տօթթարըմըղ Յովհաննէս էֆ. Լիւննեսն
վէ Ղադարուս էֆ. Այնթանըն ճիտաի զայրէթ
վէ մուհապպէթ իյէ իլէմէլէրի նէթիճէսինտէ
պիւլունաթ զաթլ օլմուշ, վէ ֆէրայէր Էէքաթի-
կէրիլէ պիլլէլիպ իթթիֆագա կէլմիշ տիրլէր:
Իմաթի Վեր. Յալոր էֆ. Գումրուսանըն մու-
ֆարագաթըլլէ պօշ գարըշ օլան քիլիսամը-
զա, լունանի իշճիլէր իրալ էտէրէք քէնտի
իլթիրաքլարընը պէյան էյլէմիշ օլան մէզքիւր
հէյէթլէրէ, վէ արամըղտա ֆէտաքեարանէ չա-
լըշմըղ օլան տօթթարըմըղա, ալէլ խուսուս միւ-
մալիէյն էֆէնտիլլէրէ մէմունիլէթիթիլի թագ-
աթմ պիրլէ, գալլէրի թէշլիլ էտիլ ճանլարը
Րուհուլա իլղամ էտէն Ալլահըմըղա պիւթիւն
գալպտէն համո վէ թէշէքքիւրիսթիւզիւ տըլ
էտէրիլ, վէ սուա էտէրիլ քիլ Բապալ չու իթ-
թիֆագը միւպարէքիլիլ թագաթիս էյլէսին:

Պու միւնասիպէթլէ մէքթէպ պինա իլէրի-

միզ հազգընտա տախի գըստճա մալիմաթ վեր-
մէք խթերիդ :

Քիլիսէ միզ իլէ տալաւտա պուլունմըլ օլան
նիլէ տօսթլարըմըլ մալիմ օլաուզու իւզրէ ,
չօգ սէնէլէրտէն պլրու խթիմալ օլունան մէք-
թէպ պինալարըմըլ խաղապա հալինի քէսպ էթ-
միլ , վէ պու սէպէպսէն մանէն վէ մատտէթէն
պիր չօգ զիյանլարըմըլ օլմազտա խալ իսէ տէ ,
եէնի մէքթէպ պինալարըլ ինչա էթտիրմէյէ ճէ-
մաաթըմըլ մալիլէճէ անվալը միւստատէ էթմէ-
տիլինտէն զիյանլարըմըլ թալմին , վէ պիր չօգ
կիւճիւլքլէրին էօնիւնիւ ալմազ իւզրէ լազըմ
օլան ազչէ իչիւն իւմիտսիլ խալք : Նիհայէթ
պազըլ տօսթլար պու խուսուստա տիւշիւնիւպ ,
Ամէրիգատա քիլիսէմիզին էվաալարընտան օլան
հիւրմէթլու Յովհաննէս էֆ . Պօյաճեան , վէ Օ-
գոստին էֆ . Կոստանդեան իլէ մուխապէրէ է-
տէրէք վատար ալտըլար , չու շարթ իլէ քի ,
իքի գաթ օլարադ ինչա օլունաճադ մէքթէպ
պինալար իչիւն լազըմ կէլէն ագալի 200 լիրա-
նըն 50 լիրասը ճէմաաթըմըլտան , վէ 150
լիրասը տախի միւմաիլէյէ էֆէնտիլէր թարա
Փընտան թէէտիլէ օլունսուն :

1911ին կազընտա իլէ միւսպաչէրէթ օլունա-
ճազընտան , Ամէրիգատա օլան օլ տօսթլարըմըլ
վատ էյլէտիքլէրի մէպալըլ վէ մուխապէրէնիւ-
թիյաճըն թէգախիւտիւ սէպէպինտէն 14 լիրա տահա
իւվէ էտէրէք իրալ էյլէտիլէր : Ճէմաաթ աա-
խի պիր չօգ կիւճիւլքլէրէրէրալմէն , քէնտի վատ-
լարընը իֆա էթմէյէ պաշալըպ , գըսմէն տախի
թէէտիլէ էյլէտի իսէ տէ , կէրէք հալ ու քէյ-
ֆիլէթլէրին միւսախա օլմամալը , վէ կէրէք
ճէմաաթ ալաալընտա հիւքմ սիւրէն պիւրուտէթ
սէպէպինտէն , նըսթընըլ թէճալուզ էյլէմիլ օլան
պինա իլի թաթիլ էտիլտի : Աէնէ ի հազըրէտէ
իւմիա էտէրիլ ճէմաաթըն իթթիֆազը , վէ Ալ-
լահըն կարտըմըլ իլէ հալըլ գալմըլ պինա իչիմիլ
իթմամ օլունսճադ տըր :

Պու միւնասիպէթլէ քիլիսէմիլէ ճէմէրու
հէտիլէլէրի իլէ իլթիւրաք վէ մուխապէթլէրինի
ամէլէն իսպաթ էյլէմիլ օլան Յովհաննէս էֆ .
Պօյաճեան , վէ Օգոստին էֆ . Կոստանդեանա
անսամիմ իւլ գալպ մէմիտէնիլէթիմիլի պէյան է-
տէրէք գալըրըլ :

Քիլիս Ինճիլի ֆիլիսէնիս
Քիլիսէ Մէճիսի քարաճընտան
Քեաթիլ
ՍԱՄՈՒԷԼ Գ. ԳԱՍԱՐՃԵԱՆ

ԽԱՐԹՈՒՄՏԱ ՔԻԼԻՍԷ ԹԱԽՍԻՍԻ

Յունվար 17 իլէ 26 կիւնյէրի Սուտան թա-
րիխինտէ չայանը զիքը կիւնյէր օլտուլար : Իլ-
քինտէ Գրալ Ճօրճըն Փօրթ Սուտանը զիյարէթ-
լէրի , Սուտանըն տիւնեանըն ունուսուլմուլ
պիր գըսմը տէյու զանն օլունան թէսալվուլը
ճէր իլէ , պիւաքս անըն տախի նուրը մէտէ-
նիլէթ վէ թէրազգըյա քիւշտա օլունմուլ պիր
տիյար օլտուլունը ալէմի մէտէնիլէթ միւվա-
ճէհէսինտէ իլան վէ իսպաթ էյլէմիլ տիր : Պուն-
տան մատա , պու զիյարէթլին պու մէմէքէթտէ
մէսքիւն պիլ ճիւլէ ագվամ ու գապալի ի մուխ-
թէլիֆէնին հիւքիւմէթ վէ իտարէ ի հազըրէյէ
օլան միւնասէպէթ , թէպալիլէթ , սատազաթ վէ
խըմմէթ հիսպէրինին ուշանըպ , քէնտիլէրին
պիրիճիք հիւքմտարը տէյու Ճօրճ Յիւնի հալ-
րէթլէրինի թանըմալարընա թէսիր ի ալիմի օլ-
մուլ սըր : Լօրտ Քիլիսէր իլէ Սէրտար հազըրէթ-
լէրի վէ սաիր բիւթպէ ի պիլիլի հալի պիր չօգ
մէմուլիլին ի տաքէրիլէ հուզուրը գրալիլէ պիլ
գապուլ արըլը սատազաթ իլէ միւշարիլէյէ ի-
ֆա ի վաճիպէ ի խօշամէտի էյլէմիլ տիլլէր :
Քէլա գրալ հալրէթլէրի 7—8 տաթի սիւրէն
պիր տալ եօճուլուլու իլէ իքթիֆա էտէրէք ,
Մհսիմէ վաֆօրը իլէ Սուէյիլէ հարաքէթ էթմիլ
տիր : Յունվ . 26նճը կիւնիւ կարթիւմ իչիւն
տտէթա պիր իյա ի միլի չէքլինտէ մէրասիմ
կիւնիւ խալ : Եէվմի մէզքիւր պունտան 28
սէնէ էվվէլ Սուտան իչիւն , վէ վաթանը խաթ-
ըլ իչիւն չէհիա վէ գուրպան օլան աինտար ,
վաթանիլէրվէր վէ Ալլան տալմի օլան պիր տա-
քէրին—Կօրտօն փաշանըն—Մէհա թարաֆընտան
պաշանըն քէսիլմէսիլէ Սուտանըն աթէլ վէ գը-
լըճ տէվրինէ կիրտիլի կիւն խալ : Փաշա ի միւ-
շարիլէյէ իլէ պէրասպէր օլ կիւն Ինկիլիզ—Մըսը
Սուտանը տախի Մէհտիլիլին զուլմ վէ գըթալ-
լարընա ճիլվէկիւն օլմուլ խալ : Պու նէ թէպէտ-
տիւլաթ : Պունտան 28 սէնէ ագալմ Յունվ .
26նըն չաֆալը գանլար իլէ վէ տիւմանլար ա-
րաալընտա թուլու էյլէտի իսէ տէ , չիմ-
տի այնի մահալտէ , այնի կիւնիւն չաֆալը ,
պաշա պիր մէնգարէ հուզուլընտա արըլը ին-
թիւրամ իլէ թուլու էտիլլէր : Շիմտի այնի չէմս ,
10,220 տէֆա տէվր էթտիքտէն սօնրա (տէվր
էտէն տիւնեա տըր) , զանլար , քիւլլէր ,
թիւթիւն տիւմանլարը եէրինտէ , մութան-
թան վէ միւքէլլէֆ պիր ուլու քիլիսէ կազը-
նընտա միւքէլլէֆ պիր սէրայ , էտէն պալ-

չէսինի թէմրիլէ վէ թանգիրէ չալեյան պիր պաղճէ, կէնիչ սօգազար, էլէգթրիգլի թրամ-վայար, չախսի պիհիմայ արապալար, աթլար, փօլիպէր, գալապալըգ, նազիք կկնինմիշ միպէր վէ միսիսլէր, էլլէրինգտէ գամորալար վէ սինէմա մաքինալարը օյան էֆէնսիլէր, պէօյլէքէր, քիւչիւքէր, պէյալար, սիյաչար, գօնաօրսար, լէիսի լուհանիլէր, թիւճճարար, սէնաաթ-քեարլար, զազէթա մուխալրլէր, Բուճար, Ի-թալիանլար, էրմէնիլէր, Ինկիլիզլէր, նէ պիլէ-յիմ քիմիէր վէ քիմիէր, պիլտիքլէրիմ վէ պիլ-մէտիքլէրիմ տէրեա կիպի չալգանըյօրլար խտի Վազաա մալիւմ տիր քի, Էէվմի մէգքիւրաւէ կարթիւմ քիլիսաւընըն ռէտի թախսիս ու քիւ-չաաը իճրա օլունաճագ խտի: Ինկիլթէրաւաւն Լօնտրա նպեակապտը վէ Մըարտան պիր Նէյէթ Ի մուրախիտաւէ կէյմիշ խտի: 30,000 լիրա մէնարիֆ իլէ ինչա օլունուպ տա տաւա քեամիլէն Իք-մալ էտիլէմէմիշ օյան քիլիսա Ինկիլիզլէր իլէ խընճալընճ տօրմուշ խտի: Պիր տէ սապաչալըն սաաթ Ծոտ քիլիսանըն գափուար գափալը օլ-տուղու հալտէ, պիր գաչ սաքէրի պանսա իլէ թագիպ օլունան Վերապատուելիլէր, Նպիւ-կոպուար, Սարկաւազլար պալը (Լօնտրա Նպիւ-կոպուար օրթատա օլուպ, պաչընսա թաճ, էլլին-տէ ասա վէ սըրմալի փիլօն իլէ,) քիլիսա-նըն զարպի գափուար էօնիւնէ հագալըպ, գափուար իւշ քէրիէ չալտը: պիրաւէն գափու աչըրպ, պինանըն մէմուրը՝ ալալը պիր թէմէն-նա իլէ իչէրի տալէթ էյլէտի: Նպիսկ, «Րապ-պըն պէյթի միւպարէք օլտուն» սէօլլէրիլլէ իլէրի տօլրու Էիւրիւտիւ, ալալ տա արգաւընտան: Իշթէ խըտմէթին էն ճալիպ գըմը պու խտի: Անաւէն սօնրա իլաչիլէր, մէզմուրլար, սուալար, վաղ, թախսիս սուալար, թէրէնիւմիէր, փալի օրկան: Իքի սաաթ սօնրա պիր շէյ գալմաաը: Հիւքիւմէթ սաիրէլէրի վէ պանգալար օ կիւն գափալը խտի: Ասքէրիլլէ մէմուրէյին էլալիւ-լէրի վէ խըզմէթին սիւքիւնէթիլէ տէվամը տիգ-գաթա չալան խտիլէր: Էրթէսի կիւն սախի Ե-պիսկուպու Օմուրման Ինկիլիզ մէքթէպիլի գի-յարէթիլէ օրատա սախի ռէտի պիր խըտմէթ իճրա օլունտու:

Մ. Գ. ԻՇԽԱՆՆԱՆ

Օւնտուրան

ՍՕՆ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

Խ Ա Ր Ի Ճ Ի

Ինկիլթերա իլէ Ալմանիս արաւընտա իթի-լափ իչիւն պաչալան միւզաքէրաթ խէյրիճէ Ի-լէրի կէօթիւրիւմիւշ օլուպ, Էազընսա պու խուսուսա պիր փրօթօթ Էանի զապթիւնաւէ թաշրի օլունաճալը խապէր վէրիլլիլլի: Պու Իքի տէվէթ արաւընտա վուգու պուլան պու չիսոյաթճա թէպէտաիւրտէ գրալ Ճօրճըն տա պէլլի պիր հիսսէսի օլմուշ սըր: Միւշարիլլէյ Փիւտ: Ծոէ Հինսիսթանտան ալալէթի իւզէ-րինէ Գապինէ ալալարընը նէզալինէ չալըրըպ անլէր իլէ խթիշարէ էյլէմիշ վէ օ էնաաա Պէրլինտէն կէլիպ տէ՝ նաալը Էա քիմէն Էա քիմիլն վաւըթաւըյիլ օլտուղու պաչալարճա մալիւմ օլմալան պիր իմաաթ իւզէրինէ, Լօրա Հօլաէյն Պէրլինէ կէօնալէրիլմիշ տիր: — Էլլէվմ Ինկիլիզլէրին նապարը տիգաթընըն էն զիյաաւէ ճէլպ էաւէն մէսէլէ քէօմիլ մաաէնլէրինն ա-մէլէսի թարափընտան իճրալը թէհաիա էտիլէն կիւլ տիր: Պիւթիւն մէմէքէթալէք քէօմիւր մաաէնի աւէլէսի 15 կիւնտէն թաթիլի Էշլալ էտէճէքլէրինի, վէ հաթթա էվրօփաաաթի ա-մէլէ իլէ տէ իթիլափա կէլէրէք, տիլարտան կէ-լէն քէօմիւրիւնաւէ իսիալընը մէն էտէճէքլէ-րինի խապէր վէրալլէր: Պու իսէ 10 պինլէրճէ տմէլէնիլն թաթիլի վէ պիւթիւն մէմէքէթալէ կէրէք քէօմիւր, կէրէք մէքիւրաթ ֆիլաթընըն ֆէվկիւլաաէ հիւքսէյէ ֆըրլաաալը տէմէք օլու-ճագ, վէ պիւթիւն էնալի պուլունան միւթէլար-րուր օլաճագ տըր: Պու ուզուպէթին էօնիւնիւ արմաղ իչիւն պաչ վէքիլ Մր. Էազուլթ աւէ-լէնիլն վէ մաաէն սահապէրինն վէքիլլէրինի նէզալինէ տալէթ էտիլպ անլէր իլէ խթիշարէ էյլէմիշ տիր: Պու խթիշարէլլէրին նէթիճէսի հալա մալիւմ օլմալը իսէ տէ, ազալի կիւլ վազ-թընըն պիր գաչ կիւն իլէրիլլէ սիւրիւլէրէք միւզաքէրէյէ ֆուրաաթ վէրիլալիլ անաչըրըն սըր: — Փարլամէնթատա Ինկիլթէրաւնըն Ի-րանաաթի մէպէք Ի սիյաաիսի մէվուը միւզա-քէրէ օլմուշ սըր: Սըր Էաուրլուր կիւլ էլինէ իլէէյիա էյլէմիշ տիր քի, Բուսիա օրատա զալ-մաղ իչիւն տէլիլ, անճագ տապիլի խաաէ էթ-մէք իչիւն սաքէր կիրափիլմիշ տիր, վէ էլան Գալվինտէն տաքէրի չէքմիշ օլմաալ տա պու պապաա Բուսիանըն ճիտալլէթինէ տէլիլ տաա օլունապիլիր: Թիւրքիւնըն Իրանըն պիր գըս-

մընա անքէր կիրարկուիլ օրմանը սա զիքը է-
տէրէք, Բուսիանըն պու մուամէլէսինին պիր
ճիհէթլէ տէ Թիւրքիանընքինէ մուգապէլէ օլ-
տուլունուս սէօլէմիշ տիր: Իրանըն սապըգ Շա-
հընը Իսկիլթէրանըն գաթիլէն թանապաճա-
ղընը տա իրալէ էթմիշ տիր: Պիր րիվայէթէ
կէօրէ, սապըգ Շահ՝ Օսէսայա կիտէճէյինի իա-
պէր վէրմիշ տիր: Իրանա Իսկիլթէրա վէ Բու-
սիա թարաֆընտան 7 ֆարիլէ իգրալ էտի-
լէճէք օրմն 200,000 իրանըն նըսֆընը Իսկիլ-
թէրա ճէնուպի էյալէթլէրին ժանապաճա-
թէնսիգի մագաէտինէ սարֆ էտէճէք տիր: Սըր
էտուըրտ էրէյին իֆառէսինէ կէօրէ, Իսկիլթէր-
ա ճէնուպի էյալէթլէրինէ ասայիշի իտաէ էթ-
մէք իլլին Հինտիսթանտան ասքէր կէթրիմէյի
տիւչիւնիւշ իտէ տէ, պու թէշէպիւսիւն Ին-
կիլթէրանըն Իրանաթի թիճարէթլինտէն զի-
յատէլէ մալ օլմաղընը հիւսապա ալարապ անը
Իրան հիւսիւմէթինէ իճրա էթտիրմէյի տառա
մագուլ կէօրմիւշ տիր:

Ավսրիա-Մանար Խարիճիլէ նազարէթլինէ
Գոնթ էրէնթալըն եէրինէ Գոնթ Պէլլթօլ թա-
յին էտիրմիշ տիր: Սիւշարիլէյ 1863 Ապրիլտէ
տօլմուշ օլուպ, Փարիլ վէ Լոնդոն սէֆարէթ-
լէրինէ թային օլունմըշ, վէ 1903տէն 1911տէք
Ս. Փէթըզպուրկ սէֆիրիլինտէ պուլունմուշ
տըր: Սիւշարիլէյ Բուսիա տա սէֆարէթլի էս-
նառնտա Բօսիա հիւսիւմէթի իլէ էօյլէ հիւ-
մէթ վէ իշթիլաքլէ իֆա ի մէմուրիլէթ էթմիշ
իտի քի, անըն Խարիճիլէ տադարէթլինէ թայինի
Ավսրիա իլէ Բուսիանըն իթիլաֆ իւզրէ իլլէ-
յէճէքլէրինէ պիր ալամէթ տա օլունմագաւ
տըր: Պու իլլի տէվլէթ արառնտա իթիլաֆըն
պուլունմաղ տա Պազան չիպ ի ճէզիրէսինտէ
սուլ ու ասայիլին թէլմինինէ պիր տէլլի սա
յըլլօր:

Իրալիա. — Իթալիա գապինէսի թարապ-
լուսը Ղարալըն իլնաղընը ըէսմէն թասաղք էթ-
մէսի իլլին վարլամէնթօյա պիր լաիհա թագ-
տիմ էյլէմիշ տիր: Պու սըրա տա փարլամէնթօտա
հիւսայան օլան մէսէրիլ վէ ալգըլար ֆէվ-
գիւլ տաէ իտի: Կէրէք իմփէրաթօր կէրէքտէ
օրտու վէ տօնանմա սիւրէքի ալգըլարլա թէպ-
րիք էտիրալլէր: Քէզալիք սյան գամնրաղնտա
տալի թէքլիֆ ալգըլարլա գապուլ օլունմուշ
տըր: — Իթալիալարըն Արաալթանտա իա-
րիան առէմէրինէ սիլան վէ մուհիւմաթը հար-
պիլէ թէվզի էտէքտէ անդէր իսկանա թէշվիլ
էթտիլ ըլլայէթ օլունուլլօր: — Իթալիա

Գըլլը տէնիլին ճէնուպի զարաք էօշէսինտէքի
էրիթրիա էյալէթլինտէն ասքէր թօփլամազ իա-
թէմիշ իտէ տէ, Իսկիլթէրա Սրալըն մէլքիւր
էյալէթ իւզէրինտէ հուզուլը հիւսմանիսի
պուլունտուլունու իտալիա իլէ մէլքիւր թէշէպ-
պիւսիւ մէն էյլէմիշ տիր:

Չին. — Եուան-Շի-Դա ճիւսուրիլէթէ ըէիս
ինթիլապ օլունմըշ օլուպ, ճէնուպիլէր անըն
Նանգինի զիյարէթ էյլէմէսինի ինթիլապարընա
պիր շարթ տէյու իլան էյլէմիշլէր տիր: Եուան
տաիս օ շարթը վէ ըիյալէթի գապուլ էյլէտի-
յինի պիրալիլ տիր: Թանկ-Շաօ-Եինին ըիյա-
լէթի ալթընտա պիր հէյէթ ի մուրախսաա
Եուանը Նանքինէ կէթրիմէք իւզրէ Փէքլինէ ա-
զիմէթ էթմիշ տիրլէր: Լի-Եուանա-Հունկ ըէիս ի
սանի ինթիլապ օլունմըշ տիր: — Ճափօնիանըն
Մանչու-Իսայա ասքէր սէվզ էթտիլ իտալէր վէրի-
լլօր իտէ տէ, Ճափօնիա պու իտալէրի թէք-
զիլ էտիյօր: Մանչու-Իսայա էյալէթլէրի Եուանըն
թարաֆընտան պուլունտուլարընը իտալէր վէր-
միշ տիրլէր: Փէքլինտէքի Փրօթէսթան ճէմալթը
թարաֆընտան պիր հէյէթ ի մուրախսաա Եուան-
Շի-Դայա արղը թէշէքքիւր իլլին կիթալէթ-
լինտէ, միւշարիլէյ մէմէքէթտէ հիւրիլէթ ի
տիլիլէ իլան օլունմաղընը անկէրէ պէյան էթ-
միշ տիր:

Միսթիկի. — Բուսիա իլէ Պուլլարիսթան
արապնտա պիր մուսնէտէ իմզալանմըշ տըր,
չէօլէ քի, Շարգի Բուսիլիլէ պէտէլ Պուլլարիս-
թանըն Բուսիայա թէլէտիլէ էտէճէյի 10,680,250
րուպլիլ Պուլլարիսթան պէհէր թագսիս 250,000
րուպլիլ օլմագ իւզրէ սէնէվի իքի թագսիս
թէլիլէ էտէճէք տիր: — «606» իլանըն ֆի-
լէնի իլլէթի իլլին գաթիլալի տէվա օլմաղըն-
ըն Փրօֆ. Կօշէր պու հաղընարտա իտալիա էթ-
միշ իտի: Կէշէն հաթիլա Փարիլին թըպա ա-
գատէմիսինտէ մէսէլէ ի մէլքիւրէ թէքրար միւ-
գաքէրէ էտիրմիշ, վէ Փրօֆ. Հէթըր «606»-ըն
հիւսն ի նէթիճէ վէրմէմէսի անը իսթիմալ է-
տէնլէրին աճէմիլլինտէն նէշէթ էթտիլլինի իտ-
տիա էթմիշ իտէ տէ, Փրօֆ. Կօշըր քէնտի էթ-
քիսղընտա իսրար էթմիշ տիր: — Պէլլինտէ
սաթրլան ըէսմէր արապնտա Անտրէտ Մանիլէ-
նա նամ ըէտամըն 61 սանթիմ ուզուն վէ 48
սանթիմ էնլի օլան «Յիսուս վէ վալիտէսի» նամ
թապլիլի 29,500 ինկ. իրապընա սաթըմըշ տըր:
— Նիւ Եօրգա 24 սաթմ տէվամ էպէն պիր
ֆուրթուսա թէսաալիլ էթմիշ քի, ըլլէզիար
սաթմա 60 միլ սիւրաթլէ էսմէքտէ իմիշ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Փանկալթի գաղարկածունը մէսէյէսի՝ պիր չօգ հէյէճանաւորի սափհէյէրտէն կէշտիքտէն սօնրաւ։ Նիհայէթ պիր սուրէթ ի ատիւննէտէ թէսվիյէ էտիլտի։ Շէհր էմանէթի՝ Փաթրիգիւանէ իլէ պիր իթիլաֆ հասը օրմաղտան տիվարարըն հէտ մինէ պաշտարղընտա, էրմէնիլէր փիւր հէյէճան հէտմ մուսալէյէսի մէն լէ պու նէվ պիր թէճալուզա մուզալէմէթ իշիւն գաղարկածանտա չատըրլար գորուզ կէճէյի օրտաա կէշիրմիշ իտիլէր։ Պէրի թարաֆտա թալէաթ պէյ փաթրիգիւանէին թալէսլէրինի հազլը կէօրիւզ, Փաթրիգիւանէին թալէսլ էյլէտիլի 15 պին լիւրանըն թէլտիլէսինի թէլմին էիմիշ իտի։ Փեսը. 24 ձիւմա էրթէսի կիւնիւ Շէհր էմանէթի մէճիւս ռւմուլիսի իճթիմա էտիլ, պու պապտէ գարարը գաթի վէրիլէճէքտի. պու մէճիւստէ պազըրլարը փարանըն հիշ թէտիլէ օլունմամաընը իտտիւա էտէրքէն, թալէաթ պէյ պիր միլլէթի մէնուռն էթմէք իշիւն 10—15 պին լիւրանըն հիշ էնէմիլէթի օրմաղընը պէյանէ, Փանկալթի գաղարկածանընտան ալընան մահալ պէտէլինէ 15 պին լիւրա թէտիլէ էտիլմէսինէ գարար վէրմէյէ մէճիւսի իլզամ էյլէմիշ տիր։ Մէպաղը մէքքիւր Փաթրիգիւանէյէ պիր չէք սուրէթինտէ թէսլիմ օլունմուշ տըր։ Պու մէսէյէսին պու սուրէթլէ հալընտա թալէաթ վէ Հալլաճեան պէյլէրին պէօլիւք հիստէլէրի օլմուշ տըր։ Հալաճեան պէյ պու խապէրի Փաթրիգ Ս. ա թէպիլղ էյլէտիլինտէ, Փաթրիգ Ս. միւշարիլէյհի ալընտան պուս էյլէմիշ տիր։ Մէղարկածանտաքի քէմիլլէրին մահալը ախէրէ նազըլը իշիւն Ս. Փաթրիգ էլմիւսին կաթուղիկոս Տեղապահ Տ. Գէորգ Արքեպս. Սուրէնեանցտան միւսաատէ թալէսլ էյլէմիշ իտի, Փեսը. 27տէ էլմիւսինտէն Փաթրիգիւանէյէ թէլլաաֆիլէն ճէվապ վարիա էթմիշ օլուպ, էրմէնի քիլիսաաընըն ալին ու մէրաարմինէ մուվաֆըզ պիր սուրէթտէ վէ Ս. Փաթրիգ թահթը լիյասէթինտէ քէմիլլէրին մահալը ախէրէ նազըլըն միւսաատէ վէրիլմիշ տիր։ — Փեսը. 23 ձիւմա կիւնիւ Ազգ. Ժողով՝ 64 ազա հազըր պուլունտուզու հալտէ, Ազարեան էֆ.նին լիյասէթինտէ վէ Փաթրիգ Ս. ըն թահթը իտարէսինտէ ազաը իճթիմա էյլէմիշ տիր։ Բուզնամէ ի միւզաքէրէ՝ Երուսաղէմ մէսէյէսի, Երուսաղէմ Փաթրիգի ինթիխապը իտի։ Մէսէյէ ուղուն ուզատըյա միւզաքէրէ էտիլտի իսէ տէ, պու պապտէ պիր գարարը գաթի վէրիլէմէտի։ Հայկ Պօճաարեան էֆ. Երուսաղէմ միաքանութիւնըն էյի ճիհէթլէրինի, միաքանութիւնըն քէտի ճանարընը թէլիլէքէյէ գօյարազ վանըն հուզուզունու միւսաֆաա էյլէտիլլէրինի, վանիտա թէքմիլ պիր էր-

մէնի քիւրէ ի հալապը պուլունտուզունը, վէ շիտիքի սու ի ահվալըն կէշտիլտէքի ֆէնա իտարէնին նէթիճէսի օլուզունու պէյան իլէ Երուսաղէմ միաքանութիւնըն ալէյինտէքի հիւճիւմին չիտտէթինի թատիլ էյլէտի։ Նիհայէթ Երուսաղէմ միաքանութիւնըն իտարէ ի տախիլիլէսինէ ախա տախիլի գանուռնամէնին Յիւճի մատտէսինին թատիլինէ գարար վէրիլտի։ — Պէյ Օղլու հուզուզ մահքէմէսի լէլտի վէ տարիւլ ֆիւնուն մէճէլլէ մուսլիմի Մուսթաֆա Ֆէվլի էֆ. էրմէնիսթան հէյէթ ի թէֆթիլիլէսինէ ազա թալին էտիլմիշ տիր։ Ազգ. Վարչութիւն Իւմիր Առաջնորդը գանուռնինտա Ինճէեան Մ. Վրդ. ին էրմէնիլէրին հուզուզունը վէ հազլըլը չէքվալարընը հէյէթ ի թէֆթիլիլէյէ տրղ էթմէք իւզըրէ իշպու հէյէթլէ սէյեահաթ էյլէմէսինէ գարար վէրիլլէ տիր, միւսալիլէյ հիտմէտիլի հալտէ այնի իլէ Պալաքեան Վրդ. թալին էտիլէճէք տիր։ — Պետրոս Հալլաճեան պէյին Մալիլէ նազարէթինէ վէ Մինաս Չէրազ էֆ.նին ալանա ինթիխապ օլունաճալը պապը զազէթալարտա օգունմըլ տըր։ — Նիւ Եօրգտա նէշր օլունան Նիւ Եօրգ Սըն զազէթալը Ամէրիգատա պուլունան էրմէնի թալէպէլէրի պիր լիսանը մէտի իլէ եատ էթտիլքտէն սօնրա, սնկէրին հէփ միւշքիւլաթա ռալլէն տախիա փարազ մէվլիլէր գազանտըզլարընը, վէ պունարտան էն պէլլիսի Նէյլ տարիւլ ֆիւնունընտա մուսլիմ Տօգ. Յ. Մ. Տատուրեան օլուզունու զիւր էթմիշ տիր։ Պու սէնէ սալթ Նէյլ տար իւլ ֆիւնունընտա 25 էրմ. թալէպէ պուլունմազտա տըր։ — Մօսկօլտա Հազարեան ճէմարանընը միւտիլի փրօֆ. Գրիգոր Պալաթեանց կէշէն հաֆթա վէֆաթ էյլէմիշ տիր։ — Փաթրիգ Ս. նին իլք կոնյակը պու հաֆթա նէշր էտիլիպ, իսթանալօլ քիլիսէլէրինտէ օգունմուշ վէ պիրէր նուսիսի վիլայէթլէրէ վէ մէրխասալըզլարա կէտտէրիլմիշ տիր։ — Ազգանուէր Հայրաճեան չիլքէթինին պալօսը Մարտ 1տէ Շահպատէ Մէճիտ էֆ.նին հիւսայէսի վէ ոտարը էսպազ Հիւսէյն Հիլմի փաշանըն լիյասէթի թահթընտա իճրա էտիլէճէք տիր։ — էրմէնի Գաթլիք պուլարանը տէվամ էտիլօր, թէրզեան Ս. պիր կոնյակ եազըպ պիւթիւն ճէմաաթի, վէ ռուհպանլարը քէնալինէ վէ քէնտիլին թալին էթմիլի մէմուրլարա իթաաթա տալէթլէ, աքսի հալտէ աֆարօզա մարուղ օլաճազալընը պիլտիրմիշ իքէն պիլէ ճէմաաթ էսքի նէֆրէթլէ միւշարիլէյ ալէյինտէ Նիւմալիլլէրտէ պուլունուլօր, ճէմաաթ արաաընտա գուհուր էտէն միւնազաալարտա ժանտարմալար միւտալէլէ էտիլ մէն էտիլօրլար։

ՓՐՕ. ՃԵՄԱԱԹԸ

Որովմիայն կենդիւր Շիրքէթինն տիւնհանըն հէր թարափընտտ պուլունն շուպէրինի զի- յարէթ էտէն մարաֆ Մր. Շէրվուտ էտի, տիւնքի կիւն շէնրիմզէ կէլիշ օլուպ, պուրա- տա 10 կիւն գատար պուրապ շէնրին ֆարգը մահալարընտա վէ իքի գօյէնէրտէ նութգլոր իրաա էտէնէք տիր: — Վեր. Գալմէ Ապա- հատան թարաուտա 15 կիւն գատար վազ էթալիքտէն սօնրա Փեա. Յոէ Ատանայա կիթմիշ տիր: Վեր. Համարաթում Աշնան պիր գաչ հաթթա իշին Հալէպէ աղիմէթ էտէնէք օլ- տուղունտան միւմաիլէյն անըն հէրինտէ Ատա- նատա վազ էտէնէք տիր: — Աղէքսանդր Պի- լէղիքեան նամ պիր մէնունըն գաթլ ֆիլիլ նէթիճէսինտէ թէվգիֆ էալմիշ օլտն Վեր. Վ. Երանհան մաթթիթէսալիֆ հալա հապտտան չը- գարըմամը տիր: — Գոնհատան պիր գատըն Պոտրում էրմէնի մահպուսինին պիր լիրա իանէ կէօնէրմիշ տիր: — Փրօֆ. Ա. Հայկազ- հան Ամէրիգատա վէֆաթ էտէն պիրատէրի Տիգ- բան էֆ. տէն սօրայը քէնալինէ պէյանը թաղիյէ էտէնէրէ թէշէքիւրաթմըն ալլ էտէր: — Ֆէքէ քիլիսէսինտէ բուհանի ուլանըզլըզ գա- հիր օլմագտա տիր: — Իթմանօղ քիլիսէսինն ազաւնտան վէ 24 սէնէտէն պէրու սարկաւազը պուլունն Գրիգոր աղա Սարաֆեան 58 սին- նինտէ վէֆաթ էյէմիշ տիր: Միւմաիլէյն լիյա- սըղ էօմիւր, վէ մուգայագալարտա թէհամիւ- լիւ վէ իշէրինտէ իսթիգալմէթիյէ ճիւմէյէ սէվ- կիւլիւ օլմուշ իսի: Քէլալիք սէնէյէրճէ միւտտէթ էտիրնէ քիլիսէսինն սալիւաւազը օլտն Ստեփան աղա Գուրեան 80 սիննինտէ օլարապ Փեա. 20տէ վէֆաթ էթմիշ տիր: — Դաւիթ էֆ, Գրիգորեան էրմէնի սաքէրլէյէ 2 Բաննիւլա ինտա էյէմիշ տիր: — Նիւ Հէյվուտ Յովհաննէս էֆ. Կոստանդ- հան իւշ այը միւթէնավիզ պիր միւտտէթտէն պէրու խաթաթանէտէ հաթմագտա պուլունտ- նույօրալ: Պու կիւնէրտէ պիր ալ իֆագաթ պուլմուշ տիր:

Իխրար. — Քիլիսէթիմիզին վէ ճէմաթ- լարըմըզն նազարը տիգգաթընը շու խուսուտա տալմէթ էտէրիք քի, կէրէք նօթալը վէ կէրէք ու- ֆագ հազըը թիւրքճէ իրաի քիթապարըն թապը իշի իսթիմ պուլմուշ օլարապ, անէրտէն իսայ- լի-միգտարաա մէրքէզի մահալարա կէօնտէրի- միշ տիր: Եննի սրփարըզ վէրմէք իսթէյնէր Մր. Փիթէ հազապիլիլէր:

ՏԱԽԻԼԻ

Պու հաթթանըն էն պէլի խապէրի Պէյրու- թուն Իթալիանյար թարափընտտ թօփա թու- թուլմալը տիր: Փեա. 24, ճիւմա էրմէսի կիւ- նիւ սապսիւյըն սաաթ ալաֆրանկա 6տա Ի- թալիանըն Վիքթօր էմանուէլ սիսթէմինտէ իքի զըրնը գրուազէօրիւ իլէ իքի նաղիլէ կէմիսի Պէյրութ փիշկեանընա կէլէրէք լիմանտա պու- լունն Սալմուղան զըրնը իլէ էնգարէ թօր- փիտօսունըն թէսլիմինի սաաթ 9տ գատար սօն ճէվապը վէրմէրինի թալէպ էթմիշ տիր: Ճէ- նէրալ Ֆարալլի մէգքիւր նօթայա սաաթ 9տա ճէվապ ալամայարապ թէքրար թէսլիմ օլմալա- ընը թալէպ էթմիշ, վէ տէրագապ մէգքիւր սէֆինէլէրի թօփա թուլմուշ տիր: Ավն Ուղան զըրնը սիւշմէն մէրմիլէրինտէն իշթիալ էթ- միշ, վէ էլէքթրիգ գաղանյարընտան պիրինն փաթլամալը իլէ զարգ օլմուշ տիր: Պունու միւթէագիպ էնգարէ թօրիէտօուտ տախի պա- թըրըմը տիր: Իսապէթ էտէն թօփարտան Պանգը Օմանի, Ալանիք Պանգալը, Ալման Պանգալըն պիր զըմը, կէօմիւրքանէ վէ սալի պիր գաչ թիւճճար մաղաղալարը միւթէ- զարրի օլմուշ տըրար: Էնալիտէն 20—30 քի- շի մագթուլ, 60 քիշի տախի մէնուէն օլմուշ տիր: Ախէր պիր խապէրէ նազարէն մէնու- հիշին տալտի 200տէն վիյատէ տիր: Էնալի ալա- սընտա պիթթապի աղիմ հէյէնան հապլ օլմուշ, վէ չօգլար հիւքիւմէթին սիլա տէփօլարընա կիրպ սիլանյար ալմաղա չալըշարչար տիր: Հիւքիւմէթին իսթիմալ էթմիլի շէտիս վասի- թալար, խուսուտա իտարէ ի էօրֆիյէ իլան է- տիլմէսի նէթիճէսինտէ հէյէնան թէսքին օլմուշ տիր: Պօլարաթման էսնտարնտա հապսանէնն տէ պիր զըմը խաապազէտէ վէ մահպուսին օլմուշ տէն պիր գաչը հարալանմը տիր: Մահպուլար ֆիրարա թէշէպալիւս էթմիլիլէր իսէ տէ, մուվաֆ- ֆագ օլամամըչար տիր: — Սիւրիա վիլայէթի- նին ռէսիֆիլէրի սիլան ալթընա ալընմը տիր: — Իզմիր, Մէրսին վէ Իսքէնուէրուն շէնրլէրինն տախի թօփա թուլմուլը իսիլինէ տաիր տէ- վէրան էյէյէն չալարար թէհագգիւզ էթմէմիշ տիր: Ատանաուտ էմիլիլէթին մուհաֆաղալար ի- շին իճապ էտէն հէր նէվ չարէնն իսթիմալ էթմիլէսի պապընտա վիլայէթի մէգքիւրէյէ թէ- յէղրաֆ քէլտէ էտիլմիշ տիր: Ատանաուտ տէ- միր եօլու ինչալը իշին իշէմէքաէ օլտն 4,000 տմէլէնն պէօլիւք զըմը Իթալիան իմիշ: Պէյ-

րութեամբ վէ պիւթիւն թիւրքիստա պուլունան իթալիանլարն մէմէքէթաէն տէֆ ու թէպիտ էտիլմէլէրի թէքար մէվզու ր միւզաքէրէ օլ մուշ տըր, թիւրք զազէթալարը՝ հիւրմէթին պու պապաէ հէվէք պուլունմագաւ խոյնաւն տօլայը չէտիտէն շիքնայէթ էթմէքտէ տիլլէր: Պէյրութուն պօնպարսըւան էտիլմէթինաւն տօլայը Պապ Ե Ալի տիւվէլի մուազգամա նէզտին տէ թէչէպպիտաթ Ե լազմէտէ պուլունմը տըր: Պիւր րիվայէթէ նազարէն իթալիանլարն պու հաւաքէթինէ Ալմանիա վէ Ավլաթիւրի հիւքիւմէթէրի լուի րիվա կէօթէթիւրի վէ հաթիտ Արմանիա պու վէքիլի Մ. Պէթման Հօլվէկին Բօմայը զիյարէթի էմնալընտա պու շէյլէր հազլընտա միւզաքէրաթ ճէրէյան էթմիշ տիւր: իթալիանլարն ան գարիպ թէվսի թապիլլէթ էտէճէյի մէրվի տիւր: — Միլանտան վարիտ օլան պիւր թէլէղրաֆնամէտէն անլաւլըլընտա նազարէն, իթալիա հիւքիւմէթի թարապուլունտաքի հէյէթի սէֆէրիլէսի իչիւն 200 պիւր կէօպիւք սըփարը շէյլէր տիւր: Կէօլլիւքէր՝ էսնա ի սէֆէրաէ ասաքիլին կէօպիլլին գուլարտան մուհաֆազա էթմէք իչիւն խաթմալ էտիլմէք տիւր: — Սաիտ փաշա մուհարէպէ ի հազըրէ հազըրնտա միւզաքէրէ էթմէք մագսէտիլլէ սիյասիլուն վէ սապըզ նազըրլարտան օլմագ իւզրէ պէօլիւք պիւր մէճիտ տալէթ էտէճէք իմիշ: — Իգսամ զազէթալար՝ նէչր էթմիշ օլտուղը «էվրօփա զապիթա ի ասիլլէսի», սէրնամէլի պէնտաւն տօլայը թաթիլ էտիլմիշ վէ միւսիւրի մէսուը Ահմէտ Չէվաէթ պէյ թէվզիֆ օլունմուշ տըր: Մէվքիւր զազէթա իգրիսամ նամը ալթընտա նէչրիլաթընը տէվամ էտիյօր: — Քեսաթի փաշա հապրէթիլլէրի Մըստան Լօնտրայա աղիմէթ վէ պիւր այ գաւաթ օրտոտա իգամէթսէն սօնրա, Դըպըրտա տոտալնա օլրոյալարագ իսթանպօլա տվաէթ էտէճէք իմիշ: — Ճավատաքի Արապլար Ֆիլէմէնք հիւքիւմէթի թարաֆընտան թազիլլէ էտիլմէքտէ օլտուզարը սէպէպտէն Օսմանը չէհպէնտէրի մէվքիւր հիւքիւմէթի նէզտինտէ թէչէպպիւտաթտա պուլունմուշ տըր: Մէվքիւր Արապլար թարապուլուն իչիւն 36,830 ֆրանկ խանէ թօփլամը տըրլար: — Մէճիլի Մէպուլունըն ֆէսիլնտէն սօնրա, ինթիլապաթտա զուլանըլմագ իւզրէ շէհրիվլտէքի պէօլիւք սէֆարէթիլլէրտէն պիւրի թարաֆընտան Հիւրրիլլէթ վէ իթիլաֆ ֆըրգաւը մէրքէզ ի ումուսիսինէ 12,000 լիւրա իթա օլունմուշ խոյնէ տաիւր տէվէրան էյէյէն խապէրի թէհ-

միւսք զազէթալար ճէրէ ու թէքզիպ էտիյօր: — Պաղտատ խաթթը Հալէպտէն իքի թալաֆա հանի Ատանայա վէ Հալիֆէ սօղլու ինչա էտիլմէյէ պաշանըլմը օլտու կէլէճէք սօն պահաւաք 150 քիլօմէթօլըգ հօլ հաթիլմը օլմագ տըր: Հալիֆտէն Պաղտատա գաւաթ ուզանան գըմըն 4 սէնէյէ գաւաթ պիլմէճէյի գանն օլունույօր: Եօլ շիտիլիք իսանիլինէ կէչմէյիպ էսքի փօղրամ իւզրէ ինչա էտիլմէք տիւր: — իթալիալար Գալէ ի Սուլթանիլլէյէ հիւճուլմ էթտիլլէրի թագաթրտէ, հիւքիւմէթ Պօղազը ճիւմէ տէվէթիլլէրն սէֆաթիլ թիւճաթիլլէրնէ գարըլը գափայաճաղընը վէ քեսաֆէ ի իթալալըլարը թարա էտէճէյինի տէվէթիլլէր խապէր վէրմիշ տիւր: — Փեսար. 26 Փազար էրթէսի կիւհիւ պիւր իթալիան սէֆինէ ի հարպիլլէսի Մէրսին լիմանընա կէլլէրէք պիւր սոտաթ գաւաթ ալըգտա պէքլէտիքտէն վէ լիմանտա պուլունան պիւր Ալման հիւք վափօրունու մուայէնէ էթտիլլէրն սօնրա, Դըպըրտա սօղլու հարէքէթ էթմիշ տիւր: — Պէյրութ, Հալէպ վէ Շամ վիլայէթիլլէրի իլէ Գուստը Եէրիֆ միւթնարըլըլը տաթիլլնտէ միւթէմէքքին իթալիանլարն 15 կիւն զարֆընտա տէֆ ու թէպիլաինէ հէյէթի Վիւքէլաճա գարար վէրիլմիշ տիւր: Թէպիտ էտիլմէք օլան իթալիանլար՝ էվլէտա 1327 սէնէսինէ աիտ թէմէթիւ վէրկիսի իլէ էֆրատը Օսմանիլլէյէ օլան պօրճլարընը թէչէտիլլէյէ մէճպուր օլմագլար տըր: Պու գարարա մուխալէֆէթ էտէլլէրին էմվալ ու էմլաքը ֆիւրուլթ էտիլմէք իմիշ: — Պաղտատտան Պասրայա գաւաթ թէմաթիլ մուգարիլլէր օլան շմէնտիֆէր խաթթընըն սուրէթի ինչաւը հազըրնտա կէչէն սէնէ ինկիլթէրրա հիւքիւմէթինէ թէպիլլէ օլունան շէրաթիլլէ մուգապիլ, ինկիլիլ հիւքիւմէթի թարաֆընտան թէքիլլէթը ճէվապիլլէ վարիտ օլունշ վէ հէյէթի Վիւքէլանըն սօն մէճիլլնտէ մէվքիւր ճէվապ միւզաքէրէ էտիլմիշ տիւր:

Միւսիւրի մեսուլ վէ սահիպ ի իմիլյագ
Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Օ. ԱՐԶՈՒՄԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸ
Տէրիստտէթ, Չսգմագընրար, Յալիօրնան խան

جوابم

دوستم ادیب عینتایینک اعتراضاته جواباً بروجه
آتی بیان مطالعات ایدره ز .

(۱) مومی الیهک شاطوبریاندن یاخود بعض
دیگر خرسیتیان محررلرک آثارندن فقره لر اقتباس ایدره ک
کویا یازد قریبمزه عموم خرسیتیانلرک قبول ایتیموبده محضا
بزم بر فکر مخصوصم اولدیفنی ظن ایتیمسنی مصیب
کورمدک. یازدیفم بیدلده عموم خرسیتیان علم الهیاتنک
حق یالکز اعصار متأخره نک دکل ، بلکه قدیم کلیسارلرک
دخی افکارینی تعریف وتفسیر ایتدیکمزی حین حاجتده
اثبات ایدره بیلیرز .

(۲) محترم دوستمزه ذات ایله صفتک واللهک
ذاتیه مخلوقاتک علاقسه دائر افادات و بیاناتی قبول
ایدره میورز . فی الواقع صفت ذاتدن آیری اوله رق موجود
اوله ماز ، زیرا صفت آنجق ذاتک احوال وعلاقته ایما
ایدر . لکن صفت اثر حاصل ایدر دیدیکنده مومی الیه
بو اونکی افاده سنی جرح ایتیم اولیور . مثلاً و بو کائنات
اللهک قدرتنک اثریدره یاخود «مسیحده اللهک آثار
قدرت وحکمتی ظهور ایدره» دیر ایسه ک دیمک که مسبب
صفتک اثریدر . حالبو که صفت آیری باشنه موجود
اولدیفنی ایچون کنیدی سبب اوله ماز . کائنات ومسیح
اللهک قدرتنک دکل ، بالذات اللهک اثریدر . ایددی
سبب اثرده نیچون فاعل وعامل اوله ماسون . اللهک ذاتی
مخلوقدن بو قدر تبعید ایتیمکه اه تعظیم ایدلمز . برعکس
مخلوقه مطلقیت عطف ایدلمش اولور .

(۳) خواجه افندی اقنوم تمیزی بیعضا ذات
بعضاً صفتله توحید ایتیمکه یا کلیور . بز اب کلام یاروح
تمیزلریله اللهک صفتی دکل ، ذاتک ارکانی آکلاپورز .
اللهک صفتلری اوچ یا آلتی دکل بلکه کنیدی ذاتی کبی
نامتاهیدر . اقنوم تمیزی یونانجه نک (ایوستاسیس)
تمیزینه مقابل اولوب تمیز مذکور ایسه آلتنده طوران
یعنی پرنسیب یاخود رکن معناسنه کلیر . وافکار عاجزا
نه مزجه صریبنک اقنوم تمیزی یونانجه نک (ایتونومی)
تمیزندن مأخوذ اولسه کرکدر . زیرا عتیق علم الهیاتده
مباحث تثلیثیه ده تمیز مذکور جوق قوللایلیر ایدی .
بعضاًده مومی الیه اقنوم تمیزی ذات معناسنده آلیور .
اب ، ابن وروح اوچ او قنومی اوچ ذات دیو تعریف

ایدیور . خرسیتیان علم الهیاتی الوهیتده اوچ ذات
واردر دیمز . الله بز ذاتدر . پدر ابن وروح اوچ ذات
دکل اوچ رکن — پرنسیب — در . واللهک ذاتی بو
اوچ اقنومه قائمدر . واقعا مسیح بر ذاتدر .
یعنی بوندن ۱۹۰۰ سنه اول ارض فلسطینده یاشامش
اولان ذات اقنوم ثانی دکل ایدی . اقنوم ثانی آندمه منکشف
ایدی . بیین ایچمن نما بولان بونلر الله دکل ایدی . آنجق الله
بونلرده تظاهر ایدوب بزه منکشف اولیور ایدی . حتی
لاهوتیتده ازلدن بن ، سن او دیه بیلن بر تفرقک
بولوغسی آنده اوچ ذات بولوغسی استلزام ایتمز . الله
بر ذاتدر . و دیگر هر هانکی بر ذاتده دخی بو متکلم
مخاطب تفرقی موجوددر . مثلاً بن بر تک ذات ایم . وطاش
و آغاجدن فرقی بر موجود اولدیفن ایچون کنیدی
کندمله مکمله ایدره بیلیرم . بو خاصه اللهده اکمل صورته
موجوددر . انک ذاتی بر در . وانک ذاتی بو اوچ اقنوم
تفرقاتیه موجوددر .

(۴) ادیب مومی الیهک معترض بولندیفنی دیگر بر جهت
دخی اللهک مسیحده تمیز ایتیمسی یعنی بر طوعسیدر .
« بو ایسه احتیاج ، تغیر وزوال فرض ایدره دیور .
بواعتراضه جواباً دیرز که مکاندن منز اولان الله فضاده
عامل اولقله وزماندن منز اولان الله زمانده وقوعبولان
وقوعانده فاعل اولقله کنیدنک مطلقیتنه خلل کتیرمز .
فضا اللهله قائم اولدیفنی حالده الله فضاده نیچون فاعل
اولماسون . زمان اللهده موجود ایکن نیچون ازلی وابدی
اولان ذات زمانده منکشف اوله ماسون . الله فضا
وزمانده کنیدی ذاته دائر معلومات ویره من دیمک اللهک
قدرت وحیاتی تحدید ایتیمک دیمک اولور ، خبر الله
کائناتده کنیدنک اوصافی کنیدی ذاتیه اظهار ایدره بیلیر .
الله مسیحده کنیدی اوصافی ذاتیه کشف و بیان ایدره
بیلیر ینده کنیدی مطلق وابدی قالیر . الله مسیحده تمیز
ایتدی . واقعا اللهی مسیحک شو نما وزوال بولان حیات
جسمانیه سنده مشاهده ایدک . لیکن کلام الله او زوال
بولانده زائل اولمایان ازلی وابدی عنصر ایدی . بونده
غیر معقول هیچ برشی یوقدر . اوهانس کیرفوربان

صاحب امتیاز ومدير مسئول: او. ق. کیرفوربان

مشترك المنفعة عثمانی شرکتی مطبعه سی ابوالسعود جاده سنده نومرو ۲۷

خرستیانلر بو سوزی سویلدکده مسلمانلر جناب حتی تقدیس ایدوب حاشا الهک اوغلی اولمازدیورلر واصابت ایدیورلر .

بو جهته میانه مزده برده مسیحک ابن الله اوله سنده مخالفت پیدا اولیور .

مسیحیلر حضرت الهی توحید و تقدیس ایتسه لر و حضرت عیسانی الهک بر پیغمبر عالیشان طایسه لر مومی الهک دیدیکی کبی میانه مزده آنجق اختلاف حضرت محمدک رسالته قالدورکه او اختلافی ده قالدیرمق بک قولایلاشیر . رابعاً بو اون درت عصرده اسلامیت خرستیانلی طوضرو آکلایه مدینه تأسف ایدیور .

خرستیانلق آیین کلیسا شویله طورسون اساسی اعتقادلری اولان ثالث شریف تعلیمده اتفاق ایده میورلر هر زمان بر فکر میدانه آیلور و هر عصرده بر درلو تعدیلاته اوغرایور .

عینتاب ارمی مجلس روحانی رئیس مرخص و کیلی پاپاس آرتین افندی بن بوتعلیمی چند کون مقدم باند کره سؤال ایتش ایدم و یردیکی جوابی عیناً درج ایدیورم . دینی اساسلر خصوصنده تفسیر یاخود تفصیلات و یرمک حتی بزم کلیسامنجه کاتوئیکوس یاخود بطریقله طائد اولدیغندن دیگر روحانیان طرفندن جواب و یرسه بیله رسمی و طوضری عدایدله میه جکسندن بو بایده داعیلری معذور بیورمکز اخطار اولتور .

باقیکز شایان تأسف کیم در :

مومی الیه بو بندنده احتیاطکارانه طور انش و اولدجه تثلیثی تعدیل ایتش و اوچک بر اولسی کبی محالی قالدیرمغه چالشمش در . بو جهته عموم خرستیانلر مومی الیه عرض شکرانه مدیوندرلر .

یوقاروده بیانز کی الهک مسیحده انکشافی الیه مراد الهک قدرتنک انکشافی در یرسه و ابن الله تعبیری تعظیم ایچون آوریسه مسلمانلر الیه بو عقیده لده اتفاق ایتسندن طولای مومی الیه تبریک ایلرز .

فی ۲۴ کانون اول سنه ۳۲۷

ادیب عینتانی

منکشف اولان الهی؟ هر ایکسده می مشهودیمزدر ؟ الحاصل بو انکشاف و یا حلول و اتحاد نصرانی سائق اولان کندیورلر دن ایتدیکمه کوره مسیحک انسانی پدری اولامسی و احیای اموات ایتسی و صلب اولمدقن اوچکون صکره اموات آره سندن قیام ایتسی و قرق کون طولاشدقن صکره سایه چیقوب پدرینک صاغ طرفنه او تورماسیدر .

لثامقه «بی مادر و اب جدیدی ایلدی ایحاد

بی اب ایسه کر جای تعجب می در عیسی»

مأئجه حضرت آدمک خلقی و حضرت موسانک حیاته مناسبتی اولیان عصایی احیاسی و حضرت عزیرک بعد الوقات حیات و قیامی بو کی تومه میدان بر افامشدر .

مسیحیلر «الله مسیحده ظهور ایتدی» دیمکدن و الهی نقض و تغیر الیه توصیف ایتکدن ایسه مسیحده الهک آثار قدرت و حکمتی ظهور ایتدی» دیسه لر مشکلاته دوشمز ایدیلر .

انسان آفاق و انفسه نظر عبرتله باقسه هر شینک مظهر آثار قدرت و مشهر علائم حکمت اولدیغنی آکلار . ثالثاً عیسی ایچون هر نه زمان الهک اوغلی درلر ایسه الهده ارککلک و دیشیک قصد ایتدکلی حالده مسلمانلرک «حاشا الهک اوغلی اولماز» دیلرینه تعجب ایدیور . خرستیانلر عیسایه الله دیدکوننده الهه ارککلک و دیشیک اسناد ایتدکلینی و مجاز طریقیله صلب پدردن کلهرک حقیقه ابیت اراده ایتدکلینی بیلیورز . فصحا بر ذاتک بر شیده کثرت تعلق و اختصاصی بیان ایدرکن اب و ابن لفظی مجاز استعمال ایدرلر . دنیا به توغل و تعلق چوق اولان ذاته ابن دنیا آلتونی چوق اولان شخصه بو الذهب دیرلر . مسیحیلر الهه اب اطلاقده مربی مناسبتی و مسیح ابن الله اطلاقده الهه کمال اختصاصی قصد ایتسه لر بز بو معناده الهی تقدیس ایتز ایدک .

اب واسطه اولیه رق قادر مطلقک محض انفع روح ایتسیله وجوده کلدیکنندن طولای تعظماً حضرت عیسایه روح الله اطلاق ایده ورز . ایسه تعظماً جناب حق اضاقه جامع عزه بیت الله درز .

لکن خرستیانلر ابن الله دیدکده بو معنای قصد ایتوب بلکه الهک آکا حلول وائده ظهوری اراده ایدیورلر . ایسته بو معنا شایان تنزیه اولدیغندن

المسیحك انسان الله الله انسان اولدیفنه میل ایتمش . بر قسمی ده اقنوم ابنك جسد مسیح ده انكشاف و ظهورینه قائل اولمشدر .

معلوم در كه صفت كرك اتحاد و كرك حلول و كرك ظهور طریقیه انتقال ایتماز . و موصوفدن آریله ماز . انتقال ایتماك ذاتك حالی و شانی در . مادام كه بواج طریقك بریسیمله انتقاله قائل اولیور اقا نيك صفت اولیوب ذات و شخص اولمری لازم كلور .

ورده حلول ویا انكشاف ایله بر عنصر اله حصوله كلیور صفت فرض اولنان اقنوم ابنك ذات والله اولسی لازم كلیور . ایشته قرآنك و پیغمبر یزك طعن ایلدكلری بوجه تلدرد . خرسیتان دوستلریمز اقایم براللهك صفتندن عبارت دیسه لرده انتقاله ذاهب اولسه لر طعنه شایان كورلماز ایدیلر . آنجق بر اللهده بواجدن بشقه صفت وار ایكن بواجچه قصر ایتلری بر قصور عد اولنور ایدی .

بز مسلمانلر اللهی توحید ایله برابر علم ، قدرت ، حیات ، كلام کی صفت ثبوتیه ایله توصیف ایلر یعنی «جناب حق بردر . صفاتی متعدددر . كندوسیله قائمدر كندوسندن آریلماز» دیرز . بر قاج صفت ایله انصاف ایتماك بر ذاتی متعدد قیلما دینی کی بر اللهكده صفت كمال ایله انصافی وحدته منافی اولماز .

بونسكه برابر حكمای اسلامیة «جناب حق بالذات عالمدر . بالذات قادردر» دیوب صفت اثبات ایتدیلر . علم الهیایتمزده کی نزاع بوكی نزاع لفظی صایله حق شیلردن عبارتدر . برلكی اخلاص اوچلكی ایهام ایدن مشكلات یوقدر . خرسیتان علم الهیسنده بیان ایتدیكمز بلكه دهادرلو درلو اختلاف وار ایكن مشكلاتدن سالم كوسترلسی یا طرفكیرلك یا خود بزم علم الهیمزه عدم اطلاع تیجه سیدر . نانی خرسیتانلق عیسی حقنده سویلر ایكن آنده الهی و انسانی عنصرلری دائما تفریق ایتدكلری و عیساده زمانی اولوب زوال بولانی دكل آنجق آنده منكشف اولان اللهی الله تسمیه ایتدیكنی یازبور . یعنی مسیح ایکی عنصردن مركب ایسه ده ایکی عنصر بر اولیوب آرو اولدیقنی واللهك آنده انكشافه قائل اولیور .

بومذهبی ده عموم خرسیتانلر قبول ایتماز . (اطناس اعتقادی) نامیه موسوم اعتقادنامه ده دیور كه : «مذهب حق ایتدیمز عیسی بن اللهك هم الله وهم انسان اولدیفنه اقرار و ایمان ایتكدن عبارتدر . عنصرلردن اول ابنك

عنصرندن تولد ایتسی حسینیه ده الله زمان ایچنده والده نك عنصرندن تولد ایتسی حسینیه بشردر . تام الله تام بشردر » انتهى . باقیكز خرسیتان علم الهیمی مسیحده انسانی بی الهمدن تفریق ایدیورمی ؟

موسی ایله بیسان ایلدیکی توجیه ایله بر اوچلكدن قوریتلوب اللهی توحید ایتماش ایسه ده اللهی تقدیس ایده مامشدر . چونكه مسیح ده اللهك انكشافی اللهك مسیح ده تحیز ایتسی اقتضا ایدر . تحیز ایسه احتیاج و تغیر و زوال وحدوث علامتی در .

آنكیچون بز الله مكان اثبات ایتماز مكان یوگیكنده الله وار ایدی .

برده بوانكشاف قبل الولاده ایسه قدرت و عظمتی غیر متناهی علمی عالمی محیط اولان الله بطن مریمده محاط و محصور و محدود و منتهای اولق لازم كلیر .

بعد الولاده ایسه حضرت مریم ابن اللهی تولید ایتماش اولور . زیرا عیسانك ابن الله اولسی اللهك كندیسنه حلول یا ظهوری اعتباریله در . یعنی مریم عیسانك یالكز انسانیتك والده سی اولور . حالوكه راهب مصری سیریل «مریم عیسانك یالكز الوهیتك والده سی در . انسانیتك والده سی اولسه حضرت آدمدنبرو توارث ایدن كناه عیسایه ده انتقال ایدرده معصوم اولماز ایدی و ذنوب متراكه نك عفوی بر معصومك فدای نفسنه موقوف اولغله عیسانك صلب اولنسی او ذنوبه كفارت اوله ماز ایدی» دیمش . بومسئله چوق كورولتی تشكيل ایدوب نهایت ایاسلوغ جمعیت رهبانیسنده مریم ام اله اولدینی تحت قراره آلمشدر .

انسانیتی ده والده سز قالیر ایتماش وارسون قالسون . و برده بوظهور بعد الولاده اولسه ابن الله حادث اولق لازم كلور . آیین مسیحی ده ایسه ابن الله قدیمدر . از هر جهت ایه مساویدر . بو خصوصده از نیقده تجمع ایدن جمعیت رهبانیه نك اتحاذا ایتدیکی قرار بوجه آتی در . «مرکیم ابن اللهك موجود اولدیفنه و هنوز تولد ایتدیکی بر زمان بولندیفنه اولدن برو موجود اولیوب صكره یوقدن یا خود عنصر الهی بشفه بر عنصردن خلق اولندیفنه حادث و متغیر اولدیفنه ذاهب اولورسه عموم كینسای نصرانیت طرفدن مطرود و ملعوندر» انهی . برده انسانلره كوریلان مسیح می در ؟ مسیحده

« رهنما » نك اونجی نومرو سینه علاوه

مسند نشین سلطنت اوله رق ابن صاغ طرفنده و روح القدس صول طرفنده طور مقده ایسه لده ینه بونلرک اوچندن عبارت اولان الله بر در . ابده اه ابن ده اه روح القدس ده اه لیکن اوچ الله دکدر . بر اللهدر . اتی . ایشته آرو شخصیه مالک اوچ اولان براله . بوکی شیرله خرسیان علم الهیاتی طولودر .

اوزاغه کتیمه لم عیثاب قوچینک مؤسی اولان طرور یجک مخدومی مستر طرور یج (اللهک وحدانیتہ دائر خرسیانلک اعتقادی) سر لوحه لوچکن سنه طبع ونشر ایستیکی رساله ده سجادہ بولونوب زمینه نازل اولان یاغمور و طور اقدہ کی رطوبت اساساً عینی شیء واحد اولدقلری کی الله پدر عیسی المسیح روح القدس تقریق قبول ایتمز صورته واحد اولدقلری عیسی المسیح یاغمور تمیلنده اولدینی کی سمان نازل مریم دن متولد اولدینی یازیورکه بوده بر الهک شکلدن شکله کجسی در . یاخود اوچک بر اولسی در .

ایشته خرسیاندی اوچ الله اینانیرلر دیه حکم ایدن ینه کندولریدر . بز توحید طرفدار ی اولدیفمز دن بر کلامک یوزده بری توحیده دلالت ایته آئی ترجیح ایدہ رز . خرسیانلر بویازدقلری وسو یلدقلری سوزدن واز کچرده (مرقوس انجیلی باب ۱۲ آیت ۲۹ و ۳۰) «عیسی ای اسرائیل دکه اللهم رب رب واحد» دیدیکی کی بر الله اعتقاد ایدرلر سه بز آنلره اوچ الله اینانیرلر دیه اصلا حکم ایتمیز .

مسیحی علمالوک توحیده میل ایدنلری اقایم نلته نك ذوات متغایره و آبرو آبرو اله اولیوب جله سی بر اللهک صفاتی اولدیفنه یاخود اب ذات دیگرلری صفت اولدیفنه ذاهب اولمشلر سه ده ینه ذوات متغایره و آله متمدده نك لزومندن بقایای قور تارده مامشدر . چونکه اقنوم ابنک جسد مسیحه انتقالنده اتفاق ایدوب کیفیت انتقالنده اختلاف ایتمشدر . بر قسمی اقنوم ابنک بطن مریم ده دم ولحم مسیحه انقلابه و حضرت مریمک الهی تولید ایندیکنه ذاهب اولمش بر قسمی اقنوم ابنک جسد مسیحه حلولله ایکی عنصر دن مرکب بر اله اولدیفنه یعنی عیسی

ارمنی الحروف قرکجه رهنما نك بر قاج نسخه لرندہ خرسیانلرک تثلیث تعلیمی ایضاح یوللی بیان ابتدیکمز افکاره محترم دوستمز ادیب عینتاینک اعتراضاتی و آنلره بزم جوابلری میز قارئین کرامه عرض ایتمک اوزره بو صحیفه لری عربی الحروف اوله رق علاوه مقامنده نشر ایدیورز .

ثالث شریف تعلیمنه تنقید

رهنما غزته سی محوری سوکیلو همشهریمز او هانس اقدی ۴۰ نومرولو غزته سنده کی تنقیدنه یازمش اولدیفمز جوابی عیناً ۴۹ نومرولو غزته سینه درج ایلدیکی کی ایضاحی طلب ایلدیکمز ثالث شریف تعلیمنک نه اولدیفنی بیانده ۵۰ نومرولو غزته سنده ایجه بر تفصیلاته کیریشمشدر . مومی الهک حقیقی آکلامق و آکلامق فکرندہ اولدیفنی بیلدیکمز و دوام ایدن مباحثه دن خرسیان و اسلام برادرلریمزک ناقل استفادہ اوله جفی امید ایسدیکمز جهته بو هفته بومقاله سنده ایضاحه محتاج اولان برلری استیضاح ایدیورم . دیگر بندلری نك جوابی ده هفته بهفته کوندره . حکم . بونلریده سابق کی عیناً غزته لرینه درج ایتمسی آرزو ایلم .

اولاً خرسیانلر توحیده مغایر افکار طاشمایوب اقایم نلته احمد ، یورکی ، قره بت کی آرو شخصیه مالک اوچ اولان بر اله اولدیفنی ، پدر ، اوغل روح القدس بر اللهلر جمعیتی تشکیل ایتمدیکنی و بو قدر آجیق سویله دکن صوکره مسلمانلر خرسیانلری اوچ الله اینانیردیه حکم ایدرلر سه کلیاً یا کلاش اولدیفنی و خرسیان علم الهیاتی اسلام علم الهیانک دوچار اولدینی مشکلاتدن سالم اولدیفنی یازیور .

اقانیمک اوچ اولان بر اله اولدیفنی پدر ، اوغل روح القدس بر اللهلر جمعیتی تشکیل ایتمدیکنی عموم خرسیانلر قبول ایتمز . بو مجرد مومی الهک بر فکر مخصوصی اولدینی ظننده بم .

فرانسه مشاهیر ادباسندن شاتوریان (شهیدلر) نام اثرندہ دیرکه «قادر مطلق اب سمواتده مقام مخصوصنده